

BRNĚNSKÝ LEVICOVÝ OBČASNÍK

ECHO

www.kscm-brno.cz • www.facebook.com/kscmbrno • ročník 27 • číslo 2 • 15. února 2018

STALO SE V ÚNORU 1948 – PŘED 70 LETY

20. února 1948 podalo 12 ministrů národně socialistické, lidové a Slovenské demokratické strany demisi. Předsednictva ÚV KSČ a ÚV KSS vydala prohlášení, že seskupení reakce usiluje o zvrát lidové demokratického zřízení. Vláda Klementa Gottwalda pracuje dál a demisi nepodala jako celek.

21. února 1948 podal předseda vlády Klement Gottwald na shromáždění občanů na Staroměstském náměstí v Praze zprávu o průběhu vládní krize, objasnil její příčiny a vyslovil požadavek, aby za odstoupivší ministry byli jmenováni noví ministři, kteří mají důvěru Národní fronty. Jménem KSČ vyzval lid, aby zakládal akční výbory Národní fronty, aby zabránily možným provokacím a provedly očistu orgánů a organizací Národní fronty od zastánců pravicové politiky. Ve všech krajských městech proběhla velká shromáždění občanů, na nichž po vyslechnutí přímého přenosu projevu Klementa Gottwalda hovořili představitelé KSČ, ROH a dalších organizací Národní fronty. Jako houby po dešti vznikaly v místech, v organizacích Národní fronty a postupně i na pracovištích akční výbory Národní fronty. Předsednictvo ÚV KSČ jednalo o stanovisku prezidenta republiky, který doporučoval návrat odstoupivších ministrů zpět do vlády. Stanovilo další postup vedení KSČ v dalších jednáních s prezidentem republiky.

22. února 1948 přijal sjezd závodních rad v Průmyslovém paláci v Praze rezoluci, požadující znárodnění všech závodů nad 50 zaměstnanců, přijetí nové ústavy ČSR, schválení zákona o národním pojiš-

tění, provedení nové pozemkové reformy, přijetí demise ministrů tří stran a doplnění vlády novými lidmi. Na podporu požadavků sjezdu závodních rad byla na 24. únor vyhlášena 1 hodinová generální stávka. V Národním divadle v Praze byl založen Svaz československo-sovětského přátelství a jeho předsedou se stal Zdeněk Nejedlý. Delegáti požadovali přijetí demise ministrů a vyslovili podporu politice KSČ.

23. února 1948 se v Obecním domě v Praze konala porada představitelů politických stran a masových organizací, na níž byl zvolen přípravný výbor pro vznik Ústředního akčního výboru Národní fronty. Byly vyzbrojeny dělnické milice a jejich počet vzrostl od 21. února na 15 tisíc členů. (Dokončení na str. 2)

VOLILI JSME PREZIDENTA REPUBLIKY

Výsledky 1. kola prezidentských voleb ve dnech 12. a 13. ledna 2018 s volební účastí 61,92 %. V krajích zvítězil Miloš Zeman s výjimkou Prahy.

	procent	hlasů
Miloš Zeman	38,56	1 985 547
Jiří Drahoš	26,60	1 396 601
Pavel Fischer	10,23	526 694
Michal Horáček	9,18	472 643
Marek Hilšer	8,83	454 949
Mirek Topolánek	4,30	221 689
Jiří Hynek	1,23	63 348
Petr Hannig	0,56	29 228
Vratislav Kulhánek	0,47	24 442

Zimní

*Pro všechnu
světa bídu
rozdrobím lásku
svou
jak chlebovou
střídu,
ty drobtý nasypu
na cestě
od našich
vrat
jak sýkorkám
mnohokrát
v hlubokém
sněhu.*

Marie Veselá

Druhé kolo se uskutečnilo 26. a 27. ledna 2018. Odvolilo 66,60 % občanů a v rámci celé ČR je nejvyšší účast v celém období po listopadu 1989.

Vítězem a tedy i prezidentem republiky na dalších pět let se stal **M. ZEMAN**. Získal 51,36 % hlasů (2 853 390 voličů). Jeho soupeř **Jiří DRAHOŠ** získal 48,63 % a hlasovalo pro něj 2 701 206 voličů. Staronový prezident zvítězil prakticky v celé republice, s výjimkou hlavního města Prahy, krajů Středočeského, Libereckého a Královohradeckého.

Pro informaci, na jižní Moravě provedlo 2. kolo voleb k hlasování 67,49 % voličů, v samotném Brně (kde zvítězil Jiří Drahoš) pak 65,86 %. Hlasovalo pro něj 115 663 lidí.

Panu prezidentovi ke znovuzvolení blahopřejeme!

MěV KSČM vyslovuje poděkování vám všem, kteří jste se o tento výsledek zasloužili ať osobní agitací, nebo prací v okrskových volebních komisích, které jste museli věnovat dva víkendy ze svého volna.

kj, did

Komise ideověvýchovné práce MěV KSČM v Brně

srdečně zve na **DISKUSNÍ ČTVRTEK,**

který se uskuteční **15. února 2018 v 17 hodin** na MěV KSČM v Brně, Křenová 67, zasedací místnost ve 2. posch.

Téma: ÚNOR 1948 Z POHLEDU SOUČASNOSTI.

Úvodní slovo: Ing. Václav FIŠER, člen MěV KSČM v Brně

STALO SE V ÚNORU 1948 – PŘED 70 LETY

(Dokončení ze strany 1)

24. února 1948 proběhla v celé republice v době od 12 do 13 hodin **generální stávka** za účasti 2,5 milionu pracujících. Během stávky delegáti sjezdu závodních rad hovořili o průběhu a závěrech sjezdu. Po zasedání předsednictva výkonného výboru **Čs. sociální demokracie** vydala levice v čele se Zd. Fierlingerem prohlášení, v němž podpořila KSČ při řešení vládní krize. Večer levice za podpory dělníků z továren obsadila sekretariát strany a pravicoví představitelé z vedení strany odešli. **Lidová strana** ustavila akční výbor v čele s J. Plojharem a A. Petrem, který převzal tiskové podniky Lidové demokracie a zastavil týdeníky lidové strany *Vývoj* a *Obzory*. Akční výbor v **národně socialistické tiskárně Melantrich** ustavil akční výbor, který převzal podniky a propustil reakční redaktory.

25. února 1948 Klement Gottwald, Antonín Zápotocký a Václav Nosek navštívili prezidenta republiky Edvarda Beneše a seznámili ho s návrhem složení nové vlády. Prezident slíbil, že ještě ten den o návrhu rozhodne. Odpoledne bylo zahájeno na Václavském náměstí v Praze v 16 hodin shromáždění pracujících, které očekávalo informaci o vyřešení vládní krize. Klement Gottwald oznámil přítomným, že **prezident republiky jmenoval novou vládu** obrozené Národní fronty podle návrhu, který mu předložil. Prahou později prošel mohutný průvod Lidových

milicí. Byl **ustaven Ústřední akční výbor Národní fronty** v čele s A. Zápotockým, místopředsedy se stali R. Slánský, Z. Fierlinger, A. Neuman, J. Plojhar, generálním tajemníkem A. Čepička. V Bratislavě vznikl **celoslovenský akční výbor Národní fronty** v čele s V. Širokým.

10. března 1948 předložil předseda vlády Klement Gottwald Ústavodárnému shromáždění **akční program vlády Národní fronty**, který požadoval přijetí nové ústavy, pozemkové reformy, zákona o národním pojištění, platové úpravy státních zaměstnanců, očistu veřejného života, znárodnění velkoobchodu a průmyslových podniků s více než 50 zaměstnanci. Nejvyšší zákonodárný orgán vládní program schválil a vyjádřil i souhlas s vyřešením vládní krize. Tak bylo potvrzeno demokratické ústavní a parlamentní řešení vládní krize. Po přijetí zákonů potřebných k provedení uskutečnění vládního programu byla **9. května 1948 schválena nová ústava. Vstoupila v platnost až po volbě nového prezidenta republiky, jímž byl 14. června 1948 zvolen Klement Gottwald, který ji podepsal.**

Událostmi mezi 20. únorem a 14. červnem 1948 byla u nás uvolněna cesta k budování socialismu řešením podle platné Ústavy, nikoliv nějakým pučem, jak do omrzení povídají ti, kteří tehdy neuspěli.

Karel Janiš

MALÉ ZAMYŠLENÍ ALEŠE RŮČKY V SOUVISLOSTI S VÝSLEDKEM VOLEB PREZIDENTA REPUBLIKY

Prezidentské volby jsou úspěšně za námi, stihli jsme už strávit příslušné komentáře a rozbory nejrůznějších politiků, politologů a dalších odborníků. Proč se k tématu tedy vracím? Především se chci se čtenáři podělit o radost, kterou mi způsobil pan Drahoš. A to rovnou dvakrát:

Poprvé svým účinkováním v předvolebních televizních duelech s prezidentem Zemanem, a to již tím prvním na Primě, který sledovalo 2,2 milionů diváků, ale i tím druhým v ČT. Pan Drahoš jejich prostřednictvím totiž učinil důležitý krok pro formování veřejného mínění zahájeného po parlamentních volbách, etapu dalšího zrání sebeuvědomění. Platí to především pro tu část voličů, kteří ve svém předvolebním období podleli mediální manipulaci a k volbě přistupovali z pozice zvolit kohokoliv, hlavně ne Zemana (mimořádně, takových bylo 47% Drahošových voličů). Dnes začínají přemýšlet, zda takový, emocionálně zakotvený a jednostranný přístup je opravdu správný. Obě besedy se stanou trvalým pramenem ukázek neschopnosti zabránit nevyhnutelnosti rozpadu současných světovládních sil cestou nastrčených omezených figurek. Pro ty, kteří si zmiňované duety chtějí osvěžit uvádím odkazy. Mimořádně, velmi vhodné pro osvětu občanů:

TV Prima: <http://prima.iprima.cz/cesko-hleda-prezidenta-1/online-cela-debata-milose-zemana-jiriho-drahoše-na-prime>

TV Nova: https://www.youtube.com/watch?v=_xPZgMRnK_k

Podruhé to bylo, když po vyhlášení výsledků voleb pan Drahoš prohlásil: „*Neodcházím z politického života*“. Pro zrání veřejného mínění udělal to nejlepší co mohl; čím více a častěji bude na veřejnosti vystupovat, tím většímu množství svých voličů, především těm mladým, bude mít možnost ukázat, koho vlastně reprezentuje. Umožní jim, aby si skutečně uvědomili, kdo jim byl jako skvělý a perspektivní politik nabídnut. Sám se odhalil jako člověk s omezeným rozhledem, neschopný mít vlastní názor, člověk s potřebou sloužit mocnějším. Připomenu, že v duelu na Nově mimo jiné prohlásil, že v politice nějakou praxi má, neboť když stál v čele Akademie věd, s mnoha politiky hovořil a jednal. To je jako bych já prohlásil, že mám určitou praxi s těžbou nerostů,

neboť jsem hovořil a jednal s havíři. Do dolů bych však, přes naléhání svých poradců, nesfáral pracovat ani náhodou.

Byla tady i třetí radost. Tu však nezpůsobil Drahoš, ale voliči. Nejde o to, koho volili, ale o to, že byla velká volební účast, že šli volit i mladí lidé. (Například v Brně bylo v roce 2013 odevzdáno v prvním kole 187 427, letos 186 394 platných hlasů, tedy v podstatě stejně. V druhém kole to bylo v roce 2013 185 200, letos 200 884 platných hlasů.) A hlavně je důležité, a výsledky to potvrzují, že alespoň část těchto mladých voličů nad svým rozhodnutím přemýšlela.

Zmíněné potvrzuje, že skutečně nastal čas, kdy si lidé stále častěji uvědomují, že není možno bezvýhradně přejímat názory, jimiž je některá média a někteří političtí představitelé „*krmí*“, že lidé o problémech uvažují a, ke zděšení těch, kteří jediní hlásají pravdu, si utvářejí vlastní názor. Výsledek prezidentské volby prokázal, že toto zděšení je namístě. Nezbyvá než doufat, že tento proces bude pokračovat a v ještě větší míře se projeví i v podzimních komunálních volbách.

Výbor národní kultury v Brně
Vás srdečně zve na přednášku

Tomáš Garrigue Masaryk a náboženství

(ke stému výročí vzniku Československa)

Přednáší: Mgr. Milan KLAPETEK
Datum a hodina konání: **středa 28. února 2018 v 16.00 hodin.**
Místo konání: Brno, Křenová 67, přednáškový sál ve 2. poschodí.

VSTUP VOLNÝ
SRDEČNĚ ZVEME NAŠI VEŘEJNOST, ČLENY, PŘÁTELE I SYMPATIZANTY
Příští akce: PhDr. Marie Neudorfllová – *České ženy na nesnadné cestě k rovnoprávnosti*

Kontakt:
poštovní schránka VNK Brno, Křenová 67, PSČ 602 00
✉ vnkbno@email.cz
 www.vnkbrno.cz

ZASTUPITELÉ KRAJE DOPORUČILI PRO ŽELEZNIČNÍ UZEL BRNO (ŽUB) STAVBU NÁDRAŽÍ U ŘEKY

Nejdříve radní a po nich následně i zastupitelé Jihomoravského kraje učinili na přelomu roku zásadní strategické rozhodnutí, když doporučili pro přestavbu Železničního uzlu Brno vybudování nového hlavního vlakového nádraží v poloze U řeky, tedy asi 800 metrů jižněji od nádraží dnešního, za Ústředním autobusovým nádražím Zvonarka.

Přednost přitom dali variantám Aa a Ac, které využívají trasy chystané stavby severojižního kolejového diametru skrz Brno pro chrlickou trať. Za nepřijatelné označili pouze řešení dle varianty Bf na ploše už od roku 1927 nevyhovujícího dosavadního hlavního nádraží.

Předseda klubu zastupitelů Jihomoravského kraje za KSČM Stanislav Navrkal naší redakci sdělil: „Souhlasili jsme s variantou nádraží U řeky, kterou komunisté podporují už 15 let. Tehdy byla sepsána smlouva o stavbě nového vlakového nádraží za asi 20 miliard Kč, kterou podepsali představitelé Vlády ČR, Brna a kraje. Po patnácti letech pořízování a předkládání všemožných studií s přešlá variantou řešení se ukázalo, že nyní schválená plocha budoucího nádraží U řeky je nejefektivnější a dopravně nejlepší řešení pro uživatele železnic v Jihomoravském kraji. Kdyby padlo konečné rozhodnutí bez zbytečného zdržování už tehdy, ušetřili bychom 15 let času a přes 20 miliard korun. Uskutečnění tohoto projektu přijde investora dnes už na 40 až 45 miliard korun. V terénu by mělo toto dílo vzniknout do osmi let.“

Navrkal doplnil, že zásadní rozhodnutí o realizaci nádraží v poloze U řeky vyhovuje jednoduššímu napojení zamýšlených transkontinentálních vysokorychlostních tratí. Rovněž i zamýšleného brněnského severojižního kolejového diametru ve směru Tišnov - Slavkov, ve středu Brna vedeného pod povrchem. Severojižní diametr bude mít propojení s budoucím hlavním vlakovým nádražím v Brně.

Poslanec Parlamentu ČR a též jihomoravský krajský komunistický zastupitel Ivo Pojezný poznamenal: „Celé zastupitelstvo se nakonec shodlo na podpoře stavby nádraží v odsunutém poloze U řeky. Prosazuje mě ji už mnoho let a jsme rádi, že konečně došlo k zásadnímu rozhodnutí samosprávy kraje.“ (vž)

Podrobné informace o jednotlivých variantách ŽUB Brno jsou k dispozici zde: <https://europointbrno.cz/nadrazi-u-reky/>

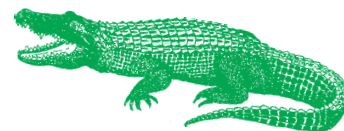
K zásadnímu rozhodnutí o nádraží ještě anketa

O poloze, kde se má v Brně postavit nové hlavní vlakové nádraží, rozhodne tak či onak brněnská samospráva na svém jednání 30. ledna 2018.

Tento problém je v moravské metropoli předmětem politického handrkování už od roku 1924. Nyní podporuje stanovisko kanceláře městského architekta (postavit nádraží rychle, levně a takřka na zelené louce v poloze u řeky) většina politických stran v samosprávě. Proti jsou aktivisté Strany zelených (náměstek primátora Martin Ander) a hnutí Žít Brno (náměstek primátora Matěj Hollan). Ti v případě, že nebude po jejich a naopak nádraží nebude stát v centru města v poloze pod Petrovem, hrozí, že odejdou a zruší vládnoucí brněnskou magistrátní koalici.

Zelení oponenti si vymínili, že po dvou neúspěšných místních referendech o poloze nádraží zorganizuje vedení města v nadcházejících dnech k nádraží alespoň výzkum veřejného mínění. Dotazník připravil Roman Skotnica z agentury Focus s Ladislavem Rabušicem a Alešem Burjankem z katedry sociologie FSS MU a Kanceláří architekta města (Jiří Malý). Sběr dat potrvá od poloviny ledna do začátku února 2018. V domácnostech respondentů budou data zjišťovat vyškolení tazatelé agentury Focus. R. Skotnica za autory ankety uvedl, že jde o výzkum veřejného mínění, který bude od reprezentativního vzorku obyvatel města Brna starších 18 let (s trvalým nebo dlouhodobým bydlištěm v Brně). Vzorek zahrnuje 1000 respondentů. Dotazované vyberou kvótně. Kvótními znaky jsou pohlaví, věk, vzdělání respondenta a městská část, ve které respondent bydlí. I když brněnské vlakové nádraží využívají většinou cestující s bydlištěm mimo Brno, zjistit jejich mínění na problematiku nádraží nemá tento výzkum pravomoc. (vž)

BRNO ŘEŠÍ SITUACI ZA LUŽÁNKAMI KE STAVBĚ FOTBALOVÉHO STADIONU

K obnově sportovních stadionů v lokalitě za Lužánkami potřebuje město Brno koupit nemovitosti podnikatele Libora Procházky na městských pozemcích. Tvrdá obchodní vyjednávání přiblížil primátor města Brna Petr Vokřál:

„Rada města Brna zadala zpracování posudků na domy, které by bylo možné směnít za nemovitosti Libora Procházky a jeho firmou v lokalitě Ponava za Lužánkami. Namísto bytových domů, jejichž směnu zastupitelé na svém prosincovém zasedání odmítli, byly vybrány nemovitosti v centru města bez bytů s nájemníky. Jsou to nemovitosti, na kterých je v koalici shoda,“ sdělil Vokřál. „Společnost Brněnské komunikace podala žádost o územní rozhodnutí pro modernizaci fotbalového stadionu a potřebného parkoviště u ulice Sportovní,“ doplnil náměstek primátora pro investice Richard Mrázek.

Znalecké posudky, na jejichž základě bude možné vést další jednání, zpracuje společnost Deloitte Advisory. Cenová nabídka za znalecké posudky na pět nemovitostí činí 550 000 Kč bez DPH. Ocení tyto nemovitosti: Starobrněnská 14, Dominikánská 9 (Dům pánů z Kunštátu), Dominikánské náměstí 3, Zelný trh 14 (Tržnice) a Špilberk 2.

Dle magistrátních radních lokalita za Lužánkami se bez vyřešení majetkoprávních záležitostí nemůže rozvíjet. Město Brno

zde sice vlastní pozemky, majitelem legálních nemovitostí na těchto pozemcích se však v minulosti stal podnikatel Libor Procházka a jeho firmy. Jde o chodníky, podzemní garáže, sítě a podobně. Soudy v minulosti rozhodly o tom, že město Brno musí za užívání těchto nemovitostí Liboru Procházkovi platit. Pokud nedojde k dohodě o vypořádání majetku, bude muset Brno každoročně panu Procházkovi zaplatit 16 milionů korun. O majetkovém vyrovnání se proto mluví nejen v souvislosti se stavbou nového stadionu, ale především v souvislosti s touto škodou, která městu Brno každoročně narůstá. Hodnota firem a pozemků těchto firem byla znaleckým posudkem oceněna na 278 milionů korun. Libor Procházka si při vyjednávání s Brnem stanovil zásadní podmínku: chce svůj majetek směnít za jiný ve vlastnictví města Brna. Odmítá tedy pozemky prodat za peníze.

„Je na čase říct tomuto postupu dost. S takovými směny nelze souhlasit! Vždyť jsou mezi nimi i kulturní památky! Slušelo by se říct, že postavíme stadiony jinde např. v areálu BVV a nenecháme se vydírat. Věříme, že nezávislé soudy budou posuzovat kauzy v katastru Ponava se zdravým selským rozumem,“ zdůraznil předseda brněnské městské organizace KSČM a předseda klubu komunistické části Zastupitelstva města Brna Martin Říha. (vž)

TISKOVÁ ZPRÁVA

K jednání zastupitelstva města Brna dne 30. ledna 2018

Při omluvené absenci primátora Vokřála byla až překvapující bravurnost a citlivost I. náměstka Hladíka (KDU-ČSL) při řízení prvního zasedání Zastupitelstva města Brna (ZMB) v letošním roce. Ani on si ovšem neodpustil drobných diskusních výpadů proti opozičním zastupitelům. A že jsme se mezi nimi neztratili.

Již při úvodním schvalování programu jsme totiž předložili návrh na zrušení usnesení k bodu 165 z minulého jednání Zastupitelstva, který řešil dotační smlouvu se z.s. Meeting. Chtěli jsme tím tento bod znovu projednat proto, že k hlasování o něm došlo v době, kdy my, sedící v zadních řadách sálu, jsme teprve dostávali podkladové materiály. Znovuobnovení hlasování nám nebylo umožněno. Nezbude asi nic jiného, než se obrátit na kontrolní výbor zastupitelstva s dotazem, zda nebude třeba upravit jednacím řád!

V programu došlo i na změny v zastupitelstvu, kdy hnutí ANO a klub KDÚ-ČSL vyměnili své zastupitele, kteří po loňských parlamentních volbách odstoupili. Jenže, co koalice hned nepředvedla? Lidoveckého zastupitele, který právě složil zastupitelský slib, následně hned zvolili do funkce předsedy finančního výboru! Uvidíme, jak tento nový zastupitel Brna zvládne pozici mj. kontrolora dodržování výdajové struktury takřka 16-ti miliardového rozpočtu města.

V dalším bodu jednání ZMB koalici neprošel nově podávaný návrh vyhlášky o provozování hazardních her. Usnesení k tomuto bodu nebylo přijato, zřejmě si to budeme muset stříhnout znovu po té, až se nám uzdraví pan primátor. To pak snad již bude hlasů dostatek. V bodě 53, kde se jednalo o privatizaci bytů, se dalo poznat, že se blíží komunální volby. Hnutí ANO totiž ustoupilo ze své nesmlouvavosti vůči cenám prodávaných bytových domů. Odůvodnění, že jde o „nápravu reliktu minulosti“ nelze obhájit, protože na to přece nepotřebuji 5 minutovou klubovou „masírovací“ přestávku! Důsledkem rozsáhlé diskuse k těmto bodům bylo, že v dopolední části jsme projednali jen 33 bodů.

Během přestávkové pauzy v zasedání ZMB také zasedala rada, aby předložila - světe div se - body na stůl. Je již zavedeným koloritem našich jednání, že podkladové materiály ani nepřistanou na stůl a ty, zastupitelé, už hlasují! Problematiku neřeš, nepátrej po její podstatě. To je hlásaná transparentnost naší brněnské koalice.

Na každém z několika posledních zasedání zastupitelstva se projednává akce RE:PUBLIKA - soubor akcí prý k oslavám 100 let od vzniku ČSR a 90 let brněnského výstaviště. Znamená to neustálé navyšování nákladů, jakkoli koalice stále tvrdí, že

jde jen o přesuny v rámci schváleného rozpočtu. Již se v tom nějak ztrácíme a proto z opozičních řad přišel i požadavek na předložení souhrnného finančního přehledu do příštího ZMB.

K předloženým informativním zprávám lze konstatovat, že Výroční zpráva za školní rok 2016/2017 je jen obhajobou školského odboru, který se v ní v podstatě chváří, jak vše dělá dobře. Jen okrajově zmiňuje problém s nedostatkem míst v mateřských školách (podle zprávy se ho daří řešit navyšováním kapacit počtu dětí v MŠ) a také kladně hodnotí inkluzi a integraci dětí ve vyloučených lokalitách (plno učitelů s ní sice má problém, ale to materiál neřeší a naopak tvrdí, že inkluzivní vzdělávání je trendem v našich školách). Také zmiňuje, že v poslední době došlo na území města k nárůstu soukromých a církevních mateřských a základních škol. Neřeší však, proč tomu tak je, ale jen tento stav popisuje.

Informativní zpráva Policie ČR pak jaksi opomenula zmínit událost, ke které došlo v Brně dva dny před Štědrým dnem, kdy v Běhounské ulici došlo k těžkému zločinu. I proto si stále malujeme, jak je Brno bezpečné město.

Tradičně posledním byl bod *Interpelace zastupitelů*. Z řad opozice byla opětně interpelována problematika směny historicky cenných nebo reprezentativních městských budov pro soukromého podnikatele Procházku. S nesouhlasem se směnou se na vedení města v rámci dotazů a připomínek obrátili i sami občané. K tomu pozna-

menáváme: lze jen doufat, že v rámci ducha radou uplatňovaného principu „o co si kdo řekne, to mu dáme“, není chápán i termín „flexibilní územní plán“, který se objevil v rámci textu jedné z částí připravované Strategie pro Brno 2050.

V rámci bodu se také opětně prokázala arogance náměstka Mrázka, který slušně odpovědět na dotaz zastupitele prostě neumí. Na náš dotaz, jak pokračují práce na rekonstrukci venkovních bazénů na Riviéře, odpověděl, že si to máme najít v zápisu z Rady! A další část odpovědi, že město není investorem stavby, také neobstojí. Vždyť jediným akcionářem Starezu - organizace, která to má na starosti, je právě město a zastřešující koncernový výbor těchto městských organizací fakticky představuje Rada města Brna!

Další náš dotaz směřoval k stěhování jednoho z celků společnosti SAKO, kterým je Provoz svazu TKO. Uvidíme, jak se k položeným dotazům postaví pan primátor, protože vzhledem k možnostem využití uvolněného prostoru je to téma hodně palčivé. V rámci interpelací jsme rovněž vznesli přímluvu za Úrazovou nemocnici, které schází nejméně 50 nemocničních lůžek (za 2,2 mil. korun bez DPH). Vzhledem ke zde dosahované kvalitě zdravotní péče si tato nemocnice zaslouží i zabezpečení možnosti poskytování péče na úrovni 21. století i pro rekonvalescence pacientů po operačních zákrocích.

Helena Sýkorová, Daniel Borecký, Jiří Hráček a Martin Říha za zastupitelský klub KSČM v ZMB

Nesmyslné zdražování a nekoncepční pokus o rezidentní parkování

Od 1. ledna se v Brně dvojnásobně zvýšila cena parkování v centru z 30 na 60 korun za hodinu a došlo také ke zrušení bezplatného stání v noci. Toto rozhodnutí rady je krajně nerozumné. Situace v dopravě v našem městě se stále jen zhoršuje a tento krok současný stav jen zkomplikuje. To samé se dá říct i o schválené nejtvrďší variantě rezidentního parkování, kterou rada odhlasovala na svém jednání na konci prosince. Proč tomu tak je?

Hlavně proto, že Brno nemá dostatek odstavných parkovišť Park and Ride, na které by následně byla napojená MHD a jejich případná výstavba potrvá roky, také zde není dostatek parkovacích domů, které by lidé mohli využívat a hlavně je zde velká pravděpodobnost, že se ve schváleném projektu jen málokdo vyzná. O jeho podrobnostech totiž nevíme prakticky nic. Dokonce ani to, kolik jednotliví rezidenti budou muset za zónu pro parkování platit. Přitom podle vyjádření úhlavního nepřítele automobilismu a plynulé dopravy v Brně náměstka Hollana by testovací režim měl být zahájen již v létě tohoto roku a to v historickém centru města.

Tento fakt nemůže nechat chladným žádného občana města Brna včetně těch, kteří nevlastní automobil. Když si k tomu totiž připočteme plánované opravy dopravních komunikací, které podle všeho budou ještě rozsáhlejší, než loni, čeká nás od jara a hlavně od léta pořádný dopravní chaos a ten postihne jistě i jednotlivé linky MHD. Jestliže je rada města Brna schopná prosadit podobně nekoncepční materiál rezidentního parkování, který má silně zasáhnout do života řady Brňanů, tak nelze očekávat, že by v jiných oblastech v rámci dopravy postupovala alespoň s nějakou minimální rozvahou.

Jiří Hráček

Hraničáři brání účelové úpravě výkladu české národní historie

Sněm brněnské organizace Klubu českého pohraničí (KČP) hodnotil 25 let své činnosti, samostatně i společně se spřátelenými levicovými vlasteneckými organizacemi.

Z posledního období bilancovalo jeho jednání např. upomínky prvního transportu antifašistů k fyzické likvidaci v Koncentračním táboře Vratislav (Breslau) nebo pietní připomínky fašistického řádění v brněnských studentských Kounicových kolejích, které nacisté proměnili za Protektorátu Čechy a Morava na věznici českých vlastenců. Během války jich prošlo tímto žalářem na 30 000 internovaných osob. Z nichž přes 1300 jich nacisté na dvoře popravili, včetně žen a nezletilých dětí. Na přihlížení popravám „české verbeže“ v Kounicových kolejích si kupovali zfanatizovaní Němci vstupenky jako do divadla.

Předseda brněnské Městské rady KČP Jan Korbelt v přehledu činnosti uvedl, že uplynulý rok v dubnu pořádal Klub seminář k výkladu česko-sudetských vztahů. Konkrétně k podzimu 1938, kdy Němci vyhnali z českého pohraničí do vnitrozemí statisíce Čechů a k 15. březnu 1939, kdy wehrmacht obsadil zbytek republiky a Hitler z něj udělal Protektorát Čechy a Morava.

Členové klubu se podílejí na pietních akcích k osvobození Československa od fašistů na jaře 1945. Kluby vojenské historie předvádějí každoročně připomínky bitvy o Brno v Ořechově, letos 28. dubna bude v Ivančicích. V součinnosti s Generálním konzulátem Ruska v Brně se chystají na pietu na Ústředním hřbitově v Brně,

kde odpočívá na 3600 sovětských osvoboditelů, kteří byli zabiti při brněnské operaci 2. ukrajinského frontu maršála Malinovského.

Žádají nápravu a protestují vůči dnes často účelové usměrněnému výkladu příčin 2. světové války školákům tak, aby německý fašistický agresor vypadal v očích mladých lépe, než jeho napadená oběť. Vloni navštívili též internační tábor Terezín.

Host sněmu **Anna Štofánová** zdůraznila, že vlastenecké organizace chtějí letos brzdit rozsáhlé akce brněnského magistrátu Meeting 2018 se členy sudetoněmeckého landsmanschaftu, který je urážkou letošního 100. výročí založení ČSR. Stydí se za vrcholné lidovecké a jiné funkcionáře, kteří se omlouvají sudetským Němcům za jejich poválečný odsun z českého pohraničí do Německa a Rakouska z rozhodnutí vítězných spojeneckých mocností v Postupimi. Vedení Brna podporuje němečtví a zkomolený výklad dějin Brna v období kolem 2. světové války.

Čeští vlastenci a antifašisté připravují své protiakce. Brněnská organizace Výboru národní kultury vyhlásila hromadnou výsadbu lip coby symbolů české národní hrdosti. Matice Čech, Moravy a Slezska a zejména Slovanská unie pracuje na zavedení slovanského esperanta (či slovanského metajazyka „*Medžuslovjanský jazyk*“). Informace o tom vysoce ocenil Generální konzul Ruské federace v Brně jako záslužný čin pro vzájemné dorozumění se všech lidí slovanských národů.

Místopředseda Národní rady Klubu českého pohraničí **Miroslav Vlašín** infor-

moval v Brně, že krajský sněm jihomoravských hraničářů bude 24. března v Břeclavi. Na 7. dubna se chystá v Brně **odborný seminář ke 100. výročí vzniku ČSR**, na kterém vystoupí významní historici jako Mioslav Grebeníček, Jan Kux, Jitka Gruntová a další. Vlašín v příspěvku poukázal na vlastizrádné činy Hermana, Bělobrádka a nejen lidoveckých politiků. Nadace Platforma evropské paměti a svědomí spustila v srpnu 2016 žádost o trestní stíhání 67 československých osob (pohraničníků i vrcholných politiků) za střelbu do občanů NDR, kteří ilegálně přecházeli přes hranice ČSSR do SRN. Rozčiluje ji, že české soudy v této záležitosti nekonají, proto požádala německé soudy, aby potrestaly české občany a aby zahraniční justice řádila v ČR. Nadace Platforma podala trestní oznámení k německému Nejvyššímu státnímu zástupci. Nejvyšší soud pak postoupil záležitost věcně příslušnému soudu ve Weidenu. Soudit má ty, kteří se podíleli na zákonné ostraze státních hranic ČSSR vůči jejím narušitelům. Hraničáři ale jednali podle platných zákonů své vlasti.

Také nově založené kluby KČP na Vyškovsku a Hodonínsku chtějí společně bránit suverenitu a svobodu ČR, kterou pomahači sudetských Němců pozvolna rozkládají. Hodlají bránit též pravdivý výklad národní historie místo zamlžování a přepisování historických období, která jsou nepříjemná pro politickou pravici - zaznělo na brněnském sněmu KČP.

Václav Žalud

MANIFEST KOMUNISTICKÉ STRANY – 170 LET

Druhý sjezd mezinárodní dělnické organizace Svazu komunistů, uspořádaný v Londýně ve dnech 29. listopadu – 8. prosince 1847, pověřil Karla Marxe a Bedřicha Engelse vypracováním programu hnutí. Program vydali v únoru 1848 v německém jazyce, později v dalších jazycích většinou s předmluvou od Engelse. V předmluvě k anglickému vydání z roku 1888 uvedl, že základní myšlenka tvořící jádro Manifestu patří Marxovi.

Je to myšlenka, že „*způsob hospodářské výroby a směny, který převládá v určité historické epoše, a společenské zřízení, které z něho nutně vyplývá, tvoří základ, na němž vyrůstají a z něhož jedině mohou být vysvětleny politické a duchovní dějiny lidstva (od rozkladu prvobytné rodové společnosti s pospolnou držbou půdy), byly dějinami třídních bojů, zápasů mezi vykořisťujícími a vykořisťovanými, vládnoucími a utlačovanými třídami, že dějiny těchto třídních bojů tvoří vývojovou řadu, v níž bylo nyní dosaženo stupně, kdy se vykořisťovaná a utlačovaná třída – proletariát – nemůže osvobodit z nadvlády vykořisťující a vládnoucí třídy – buržoazie – neosvobodí-li zároveň a jednou provždy celou společnost od jakéhokoli vykořisťování a útlatku, od všech třídních rozdílů a třídních bojů. K této myšlence*

jsme se oba postupně přibližovali už několik let před rokem 1848. Jak dalece jsem v tomto směru postoupil samostatně, ukazuje moje 'Postavení dělnické třídy v Anglii'. Když jsem se však na jaře roku 1845 znovu sešel s Marxem v Bruselu, měl tuto myšlenku už propracovanou a vyložil mi ji slovy téměř stejnými, jako jsem ji shrnul zde“.

Poprvé česky vydal Manifest v New Yorku v roce 1882 redaktor dělnického tisku Leopold Kochman (1847-1919). Podruhé ho uveřejnil ve vídeňských Dělnických listech v roce 1893 novinář August Radimský (1862-1929). Od té doby vyšel u nás Manifest v několika vydáních i s předmluvami. Ale i strůjci Listopadu 1989 se inspirovali v zájmu neomezené moci kapitálu, předmluvou Marxe i Engelse k Manifestu z roku 1872, že dělnická třída nemůže převzít hotovou státní mašinerii a uvést ji do chodu pro vlastní účely, tím, že všechny převraty tento stroj zdokonalovaly místo aby jej rozbily (viz Marx-Engels, Spisy 8, Svoboda Praha 1960).

Uvedou „*znalci*“ minulosti v médiích tento paradox o naplnění myšlenek Marxe a Engelse v praxi, i když v opačném zaměření a že byla potvrzena jejich platnost - toho se pochopitelně nedočkáme!

Karel Janiš

O VELKÉ ŘÍJNOVÉ PONĚKUD JINAK II.

V Lidových novinách vyšel v listopadu 2017 seriál, který v 17 pokračováních připomněl události, k nimž došlo v Rusku před 100 lety.

První čtyři části seriálu jsme zmínili v minulém čísle Echa.

Seriál k 100. výročí VŘSR obsahoval i rubriku **VŘSR a my: Ohlasy a dopady bolševické revoluce v našich zemích**. Jsou v ní připomenuty např. dlouhých 68 let panující František Josef I., který se konce války nedožil; hladové bouře 11 tisíc dělníků a dělnic 25. a 26. dubna 1917 v Prostějově, které rozehnalí vojáci střelbou a zabili 23 lidí a 80 zranili; boje Čechů proti Čechům, když se do ruské armády přihlásilo nemálo Čechů v Rusku žijících, později když vznikly v Rusku naše legie a došlo 2. července 1917 k bitvě u Zborova. Jde též o pobyt T. G. Masaryka v Rusku od února 1917, kdy po bolševickém převratu nařídil, aby legie zůstaly stranou politických bojů. Je uvedena Tříkrálová deklarace českých poslanců ze 6. ledna 1918 a generální stávka, která otřásla celou monarchií, vzpoura v Boce Kotorské. V rubrice je obsáhle uveden T. G. Masaryk jako přední evropský znalec ruské společnosti, literatury a náboženství, který soustavně četl ruskou literaturu všeho druhu, Rusko několikrát navštívil, udržoval kontakty s významnými intelektuály a osobně navštívil L. N. Tolstého, s nímž debatoval o filozofii a náboženství. Dnes se velmi málo nebo vůbec se neuvádí, že Masaryk své zkušenosti zhodnotil v rozsáhlém díle Rusko a Evropa. V předmluvě uvedl, že se Ruskem zabýval od mládí a chtěl postihnout nitro Ruska z jeho literatury. V knize se věnuje základním problémům ruské filozofie dějin a náboženství od Svaté Rusi přes Petra Velikého až po Mikuláše II. Pak se soustřeďuje na ruskou filozofii dějin, zabývá se P. J. Čadajevem, V. G. Bělinským, Alexandrem Gercenem, M. A. Bakuninem a Nikolajem Černyševským, sleduje vliv západní filozofie na ruský idealismus, socialismus a marxismus, přičemž klíč k ruskému intelektuálnímu světu se snaží nalézt v krásné literatuře prostřednictvím F. M. Dostojevského i L. N. Tolstého.

V dalším pokračování seriálu jde o nebezpečnou situaci, v níž se ocitly naše legie na počátku roku 1918. Byly vtaženy do bojů při postupu německých divízi na Kyjev. Při bojích u Bachmače od 8. do 13. března 1918 se legionářům pod vedením kapitána Ludvíka Krejčího, budoucího náčelníka štábu armády 1. republiky a poručíka Stanislava Čečka, budoucího divizního generála, podařilo odrazit německé útoky, padlo 45, nezvěstných 40 a 210 legionářů bylo zraněno. Poté legie pokračovaly v cestě na východ. Dohoda o ní byla narušena incidentem v Čeljabinsku 14. května 1918, když někdo z vlaku rakousko-uherských zajatců vyhodil kus železa, který zranil jednoho z legionářů. Ti vlak zastavili, pachatele zabili, osvobodili z vazby několik legionářů a dočasně obsadili město. Trockij nařídil všem sovětům podél sibiřské magistrály, aby zastavily vlaky s legionáři a odzbrojily je. Po střetech v Penze a Kazani legionáři ovládli magistrálu. Vzpoura v Rumburku 21. května 1918 byla krvavě potlačena 10 popravami vůdců vzpoury, posláním zpět na frontu nebo uvězněním v terezijské pevnosti.

Několik dalších dílů rubriky ohlasů VŘSR u nás je věnováno poválečným událostem u nás. Po vyhlášení ČSR v roce 1918 se objevily hlasy volající po sociální revoluci i u nás vzhledem k hospodářským potížím. Vznikla Třetí internacionála, v Berlíně, v Bavorsku a v Maďarsku došlo k pokusům převzít moc, Rudá armáda postupovala na Varšavu a v sociální demokracii vítězilo radikální křídlo, v čele s Bohumírem Šmeralem, které v květnu 1921 založilo novou stranu - KSČ. Byla od počátku věrným sluhou SSSR, hlásá titul dílu rubriky. Úvahy o možném nasazení legionářů proti bolševikům byly během roku 1919 opuštěny a v únoru 1920 bylo sjednáno příměří mezi vládou v Moskvě a vedením legií. Až v roce 1934 ČSR navázalo se SSSR oficiální diplomatické vztahy. Po dohodě o vzájemné pomoci mezi SSSR a Francií z května 1935 následovala podobná smlouva sovětsko-

Karel JANIŠ

československá a Beneš navštívil SSSR a setkal se se Stalinem. V dalším pokračování rubriky je pojednání o ruské emigraci u nás, která se rychle integrovala do poměrů. Ustavena Slovanská knihovna, v níž se hrál důležitou úlohu historik Jan Slavík. Podle autora rubriky patřil mezi první sovětology na světě a napsal unikátní analýzy bolševického režimu, například Lenin (1934), Lenina vláda 1917-1924 (1935). V letech 1925-1939 byl ředitelem ruského zahraničního archivu při Ministerstvu zahraničních věcí, který sbíral soustavně emigrantské písemnosti a knihy. Část této ojedinělé sbírky a dat o příslušnicích protibolševické emigrace byla v roce 1945 předána Moskvě, která ji použila jako důkazní materiál proti bílé emigraci. Např. v květnu 1945 byl organizací Směrž zatčen generál Sergej Vojcechovskij, který jako ruský podplukovník vstoupil do legií v srpnu 1917, byl zemským velitelem v Brně a v Praze. Po deportaci do SSSR byl odsouzen na 10 let do gulagu, kde zemřel. Dále jsou uvedeni Jiří Wolker, Jaroslav Seifert, Konstantin Biebl, kteří své kritické vnímání bídy vtělili ve 20. letech do proletářské poezie, Karel Teige a Bedřich Václavěk se sdružovali v Devětsilu nebo v Levé frontě, S. K. Neumann napsal polemický text Anti-Gide neboli Optimismus bez pověr a iluzí (1937), v němž zaútočil na k bolševismu kritický cestopis francouzského pisatele Andrého Gida, Návrat ze Sovětského svazu. Po roce 1945 a zejména po únoru 1948 se toto individuální hledání pravdy i umělecky inspirativní slilo do jednotného, mocensky vynuovaného kánonu redukováného na zkratku VŘSR, Lenin a Aurora. V únoru 1948 byl ustaven Svaz československo-sovětského přátelství (SČSP), který měl 1,6 mil. členů, v roce 1962 dokonce 2,4 milionu přátel země, kde „zítra již znamená včera“. Šlo o popularizaci SSSR, pořádání besed a filmových večerů, vydávání týdeníku Svět sovětů a organizování zájezdů do SSSR. Připomínkou VŘSR začínal Měsíc československo-sovětského přátelství, končící 12. prosince v den výročí podepsání smlouvy mezi ČSR a SSSR v roce 1943. Pamětníkům se vybavují shromáždění občanů a lampiónové průvody, děti kreslily Aurory, účastnily se Puškinova památníku, soutěže v recitaci ruské nebo sovětské poezie. Projev vděčnosti a přátelství k SSSR po invazi zbyl jen ironizovaný, byť dodržovaný rituál. Byla doba, kdy se bolševická revoluce stala součástí tuzemských veřejných akcí, oficiální ideologie, terminologického aparátu společenských věd. V 50. letech byla zdrojem nekritické adorace a pro nemalou část lidí naplňovala mýtus o reálné možnosti sociální revoluce. V reformních 60. letech se stala inspirativním zdrojem pro zkoumání mechanismu společenských změn.

Seriál v Lidových novinách o Velké říjnové ... připomněl v 5 rubrikách důležité události i osobnosti pochopitelně s dnešním anti-zaměřením. Vytratila se skutečnost, že bez VŘSR by nevznikl stát, mocnost, která se významně, ne-li nejvíc, zasloužila o vítězství ve Velké vlastenecké válce sovětského lidu a jeho Rudé armády, ve druhé světové válce vůbec.

Muzeum ve Zborově.

(foto archiv redakce)

Julius Fučík

- 115. výročí narození a 78. výročí poprav

Narodil se 23. února 1903 v Praze v rodině kovodělníka a herce. Po studiu na filozofické fakultě v Praze začal působit jako redaktor a šéfredaktor Tvorby, dále jako redaktor Rudého práva. Kmenem a dalších tiskovin. Jako přímý účastník stávek a demonstrací i zájezdů do Sovětského svazu o tom psal reportáže do Tvorby i Rudého práva, které po válce vyšly ve sbornících, např. V zemi, kde zítra již znamená včera, V zemi milované. Od léta 1940 se ukrýval v Praze střídavě na různých místech. Napsal studie o Boženě Němcové a Karlu Sabinovi. Po rozbití I. ilegálního ÚV KSČ se stal členem II. il. ÚV KSČ, psal do ilegálního Rudého práva. 24. dubna 1942 byl zatčen, krutě vyslýchán a 8. září 1943 byl v Berlíně-Plötzensee popraven. V době věznění v Praze na Pankráci tajně napsal několik desítek stran, které dozorcí Alois Kolínský a Jaroslav Hora vynesli ven. 167 lístků bylo po válce vydáno jako Reportáž psaná na oprátce, přeložená nejméně do 80 jazyků.

Po válce byl Fučík považován za idol mládeže, vznikla dokonce soutěž o získání Fučíkova odznaku – znamenalo to přečíst několik knih a komise zjistila, zda je zájemce, většinou z členské základny ČSM, přečetl. Současně se objevily názory o neúplnosti textu Reportáže, zejména na konci o způsobu, jak vodil gestapáky za nos ukazováním falešných stop, aby odvedl pozornost od některých představitelů inteligence, kteří se mohli stát obětí zrady slabochů v ilegálním hnutí. Z tohoto hlediska byla některými publicisty zpochybnována vůbec pravost textu reportáže. V tomto smyslu se vyslovili Ferdinand Peroutka, Egon Hostovský a zejména se angažoval v tomto duchu literární vědec prof. Václav Černý v několikadílých vzpomínkách. Po roce 1989 tato tendence pokračovala odstraněním soch (*i v Brně-Černých Polích*), pojmenováním ulic po něm. A zvláštní pozornost věnují Fučíkovým reportážím ze Sovětského svazu, v nichž prý líčil tam existující ráj na světě bez uvedení teroru v 30. letech po tzv. procesech s bývalými spolupracovníky V. I. Lenina, s členy ÚV VKS(b) zvolených na XVII. sjezdu, s významnými veliteli Rudé armády, kdy se lidé báli příštího dne, kdy pro ně přijdou dva muži v tmavých kabátech, aby se již domů nevrátili. Takto je v našich médiích charakterizován život v Sovětském svazu od počátku, od Velké říjnové ... přes občanskou válku, hladomory, gulagy všeho druhu apod.

Po této odbočce zpět k Reportáži. Ujala se jí skupina historiků v čele s doc. Fran-

tiškem Janáčkem s vědeckou důsledností i řada žijících současníků, Lída Plachá, Jana Baxová, Božena Vránová, dozorce Jaroslav Hora, Václav Václavík i další lidé, kterým již nepravdy a lži o Fučíkovi nedaly spát v klidu a museli říct, jak to ve skutečnosti bylo. Lháři v médiích spoléhali a spoléhají, že příslušníci mladších generací sami neměli možnost poznat o Fučíkovi pravdu. Mají dnes zcela jiné starosti, mít práci, dostatek prostředků k obživě rodiny s dětmi, s náklady na bydlení, na energii. Takže různé žvásty z médií mohou u nich občas zabrat. Tým doc. Janáčka požádal o vyjádření Kriminalistický ústav ještě Veřejné bezpečnosti hned po roce 1990 o zpracování znaleckého posudku. Zásluhou Gusty Fučíkové a po její smrti Boženy Holečkové-Hořejší byl zkonzervovaný rukopis z Muzea Klementa Gottwalda zařazen do základního fondu Muzea Julia Fučíka. Posudek kriminalistů pochybnosti o Fučíkově autorství beze zbytku vyvrátil. Společnost Julia Fučíka vydala v roce 1994 v nakladatelství Orego úplné vydání Reportáže a dosud neotištěné části jsou otištěny výrazným a nepřehlédnutelným způsobem. Podle všeho Klecan mluvil a Fučík obrátil pozornost vyšetřovatelů jinam, od Neumanna, Halase, Olbrachta a možná i od Nezvala, Seiferta a dalších. Později vyšel i *protokol o výslechu Julia Fučíka* na knižním trhu

Julius Fučík (Max Švabinský)

nedostupný. V roce 1981 vydala Mladá fronta knihu *Lidé z Reportáže*, v níž redaktor Mladé fronty Zdeněk Hrabica se vydal po stopách mužů a žen, o nichž Fučík v Reportáži psal. Šlo především o ty, kteří bojovali v odboji a pomohli objasnit některá místa v Reportáži, v nichž Fučík neuvedl plná jména bojovníků. Cenné jsou vzpomínky Gusty Fučíkové a akademika Ladislava Štolla, na něhož se Fučík obrátil, aby z článků a reportáží vybral a sestavil 5 knížek: Politické články a polemiky, Výbory z reportáží z domova a ze SSSR, Literární a divadelní články a studie. Jsou představení přední funkcionáři ilegálních organizací KSČ Miloš Krásný, Jan Černý, Jan Zika, strastiplné osudy dozorce Adolfa Kolínského po válce. Autorům knihy se podařilo atmosféru Prahy za nacistické okupace přiblížit čtenářům, starším z nich ji připomenout, mladším přiblížit pravdivým popisem událostí a v nich jednajících osob.

Karel Janiš

Zdeněk Nejedlý - 140. výročí narození

Narodil se 10. února 1878 v Litomyšli v rodině učitele a skladatele. Vystudoval historii, estetiku a hudební teorii. Systematicky se věnoval hudbě husitského období a osobnosti a dílu Bedřicha Smetany, Zdeňka Fibicha, Josefa Bohuslava Foerster, Richarda Wagnera. Vydal též obsáhlé publikace o opeře Národního divadla v Praze i Všeobecné dějiny hudby i mnoho dalších studií např. o A. Dvořákoví, L. Janáčkoví, dále o Aloisi Jiráskovi, Boženě Němcové a o dalších osobnostech našeho národního obrození.

Zúčastnil se i diskuse o smyslu našich dějin a v několika dílech života a působení T. G. Masaryka – dodnes je několik děl o dětství a mládí TGM považováno za ojedinělé množstvím údajů, publikaci však nedokončil.

Založil Společnost pro kulturní a hospodářské sblížení s novým Ruskem, na kterou po válce navazoval Svaz československo-sovětského přátelství – obě vydávaly časopisy o životě v SSSR. Vydával též literární časopis Var, částečně i po válce.

Po ilegálním odchodu do Moskvy působil v Historickém ústavu Akademie věd a v moskevském rozhlasu, spolupracoval se zahraničním vedením KSČ. Po návratu do vlasti zastával různé funkce v čs. vládě – školství, věd a umění, práce a soc. péče, místopředseda vlády, byl též členem ÚV KSČ a jeho předsednictva.

Pravidelně hovořil v Čs. rozhlasu o aktuálním dění. Inicioval vydávání děl Aloise Jiráka a obnovu Betlémské kaple v Praze. Jeho stati a projevy vyšly ve sbornících Boje o nové Rusko, Dějiny Sovětského svazu, Moskevské stati, O lidovou republiku s britkými charakteristikami politiků 1. republiky, vydal též monografii o V. I. Leninovi. Postupně vyšlo několik desítek Sebranych spisů.

Po listopadu 1989 mu k soše v rodném městě v Litomyšli, o jejichž dějinách napsal publikaci, připsali – jak také škodil podobně, jak nyní k soše maršála Koněva v Praze. Přepisovatelé naší minulosti se nezaprou.

Karel Janiš

Bylo tehdy rozhodnuto, že Československo půjde cestou k socialismu. Šlo o důsledek zkušeností několika generací, které prožily 20 let první republiky, Mnichov 1938, 15. březen 1939, 6 let nacistické okupace, v nichž šlo doslova o další osudy českého národa, pokud by se skutečnými plány nacistů na řešení tohoto prostoru pod taktovkou Reinharda Heydricha. Touha a potřeba kráčet vpřed jinými cestami než dosud převládaly. Převážná část novinářů a publicistů uvažujících politicky zprava v našich médiích tuto touhu a potřebu nechápou a ani se nesnaží pochopit tehdejší dobu.

Byli jsme přesvědčeni, že shora uvedené události se již nemohou opakovat a rozhodnutí jít jinými cestami je nezvratné. Postupně jsme se seznamovali s myšlenkami V. I. Lenina, který např. v knize „Proletářská revoluce a renegát Kautský“ uvedl: **„Přechod od kapitalismu ke komunismu je celá dějinná epocha. Dokud tato epocha neskončila, vykořisťovateli zůstává naděje na restauraci. A po první vážné porážce se vrhají svržení vykořisťovatelé, kteří nečekali, že budou svrženi, kteří v to nevěřili, ani si to v myšlenkách nepřipouštěli, se zdesateronásobenou energií, se zběsilou vášní, se stokrát větší nenávisí do boje za ztracený ráj, aby jej znovu dobyli, za své rodiny, které si tak příjemně žily a které teď 'sprotá lůza' přivádí na mizinu a odsuzuje k bídě nebo k 'sprosté práci...'“** (V. I. Lenin, Vybrané spisy 4, Svoboda Praha 1974, s. 247). Platnost těchto myšlenek V. I. Lenina se v našich poměrech plně potvrdila. A platilo to i o další myšlenky V. I. Lenina z uvedené knihy, kterou jsme nepochybně četli, ale, ale ... zapomněli?

„Dlouhou dobu po převratu si vykořisťovatelé nutně podrží řadu ohromných faktických výhod: mají ještě peníze ... leč jaký movitý majetek, často značný, mají ještě styky, zručnost organizační a administrativní, znalost všech správních 'tajemství', mají ještě vyšší vzdělání, blízké styky s technicky vyspělým personálem.“ (viz tamtéž s. 246). I u nás se potvrdilo, že nástup k novému společenskému řádu není přímočarý, nevede automaticky od úspěchu k úspěchu.

Již téměř tři desetiletí žijeme v troskách společnosti, na jejímž počátku byly únorové události v roce 1948. Mnoho podniků a závodů v našem průmyslu prošlo privatizací a z výrobních zařízení se staly montovny často v podruží „strategických“ majitelů bůhví odkud. O zemědělství škoda hovořit, navíc při našem vstupu do Evropské unie souhlasil dnešní europoslanec Pavel Telička s takovými předpoklady rozvoje našeho zemědělství již bez JZD v původní podobě, že není schopno soupeřit s výrobky všeho druhu, potravin ze států Evropské unie, které jsou jimi dotovány. Přímo katastrofální je stav rostlinné a živočišné výroby ve srovnání s předlistopadovými počty pracovníků,

stavu hospodářského zvířectva, plodin pěstovaných na polích atd. Naplnila se slova, která řekl brzy po listopadu 1989, že zemědělství nebudeme potřebovat, vše dovežeme. Venkov strádá, není tam práce, chybí spojení s městem a i Havlovy „hospůdky“ už pomalu a jistě přestávají existovat. Mnoho lidí v důsledku změn v průmyslu a zemědělství přišlo o práci a o dosavadní zejména sociální jistoty každodenního života. Nejvyšší hodnotou a měřítkem člověka se staly peníze, které jsou na počátku i konci jednání člověka. Před listopadem mnozí toužili jezdit ven a získat zboží ze zahraničí. Nyní můžeme jezdit, kam bychom chtěli a vysněné zboží je už na pultech u nás. Ale máme na to vše peníze? Bez banánů jsme se mohli obejít, ale bez práce? Bez stále rostoucích nákladů na bydlení, vodu, plyn, elektřinu, léky – ještě, že „julínkovně“ bylo zrušeno až na pohotovost. Ti, kteří v obou komorách našeho Parlamentu rozhodují o minimální mzdě, sociálních dávkách, důchodech, nemají představu, jak žijí lidé vůbec, samozřejmě, důchodci. A oni se stotisícovým příjmem měsíčně nejméně rozhodují o nás, mají plná ústa o vysokých mandatorních výdajích, za vlády zejména Nečasovy se ukázali s desetikorunami navíc k důchodům a sami si sice ubrali, aby se jim to např. k 1. lednu 2018 zase vrátilo. A nestydí se povídat, jak se všichni máme dobře!

Poměry ve společnosti mají svůj odraz i v naší kultuře. Televizní seriály plné násilí, krve, bojových her z Asie, drastických scén, přitahují před- i školní mládež, navíc ovládají internet a hledají si tam „poučení“ i o věcech intimního rázu, jimž pochopitelně rozumějí a chápou jinak než dospělí. A školství prošlo reformami, které „přispěly“ k vyšší úrovni vzdělanosti. Zrušení povinných osnov vyučovacích předmětů vedlo k tvor-

bě několika projektů a odpovídajících učebnic. O inkluzi raději nehovořit. Učňovské školství je v troskách, potřební řemeslníci chybí. A v zahraniční politice platí heslo „Se Spojenými státy na věčné časy a nikdy jinak“, v podání Jiřiny Šiklové mýlit se s USA a nikoliv mít pravdu s Ruskem, podle europoslance Jiřího Pospíšila bezpečnostní riziko.

Strůjci převratu v listopadu 1989 měli plná slova o návratu k demokracii, k pravdě, k uplatňování lidských práv. Hovoří tak dnes. Každodenní zkušenosti ukazují, že šlo a jde jen a jen o slova. T. G. Masaryk v poselství Národnímu shromáždění 29. října 1919 řekl, že STÁTÝ TRVAJÍ, ČÍM VZNIKAJÍ. U nás jsme slyšeli, že láska a pravda zvítězí nad nenávisí a lží. Samotný Václav Havel ve známém „rudolfinském“ projevu v roce 1997 vyslovil pochybnosti, že vždy tomu tak není a dodal, že jsme moc pyšní. Běda, když v projevu nebo v článku má někdo jiný názor než ten „jediný správný“ – stane se terčem útoků, nenávisí, jde o agenta Kremlu, Pekingu, nositele populismu a bůhví čeho.

A u příležitosti 6. výročí úmrtí Václava Havla veřejnoprávní televize v několikahodinových pořadech připomněla jeho život a působení, neuvedla však jeho „rudolfinský“ projev i jak v jiném projevu hovořil o mafiánském kapitalismu u nás, na jehož počátku však je, jak občas jaksi zapomínal.

U nás platí Leninova slova z již uvedené knihy „Proletářská revoluce a renegát Kautský“:

... Buržoazní demokracie ... zůstane vždy demokracií omezenou, okleštěnou, falešnou, pokryteckou, rájem pro boháče, léčkou a klamem pro chudé ...

(viz Lenin, Vybrané spisy 4, s. 236).

Přesně tak působí náš politický systém a zejména média v rukou učitelů „jediného správného názoru“.

Za velkým Slovanem

Profesor MUDr. Rajko Doleček, DrSc., vydechl naposledy 20. prosince 2017 v ostravské nemocnici ve věku 92 let. V paměti nás všech je trvale uložen jako autor televizního seriálu o zdravé výživě, mnoha přednášek, statí a úvah o nezdavém přejídání a o nemocech vzniklých z těchto důvodů.

V tomto ohledu naše veřejnoprávní televize prof. Dolečka připomněla. U příležitosti 90. narozenin v roce 2015 ho pozval Jan Kraus do svého pořadu na TV Prima. I tehdy šlo o to, co prof. Doleček snídá, obědvá a večeří. Uprostřed pořadu se necitlivě objevila reklama na bůhví odkud dovezené potraviny. Ani tehdy, ani nyní nebyly připomenuty jeho aktivní účasti v partyzánských jednotkách v boji proti nacistům v Jugoslávii. Proto také byl pozván na shromáždění k 70. výročí vítězství nad nacistickým Německem do Moskvy jako jeden ze zahraničních účastníků odboje.

Jen místopředseda ÚV KSČM Josef Skála v Haló novinách 23. prosince 2017 připomněl velký přínos prof. Dolečka k pravdivému výkladu událostí v Jugoslávii za druhé světové války a zejména v 90. letech minulého století, který se projevil ve velkém množství v článcích a publikacích i na besedách s občany a na konferencích s mezinárodní účastí. I my jsme se o jeho hlubokých znalostech přesvědčili na jednom diskusním čtvrtku na MěV KSČM. Jeho pravdivé hodnocení vývoje v Jugoslávii a na Balkáně vůbec není ve většině médií žádoucí, a proto se o něm nehovoří.

V naší paměti bude žít prof. Rajko Doleček jako moudrý, vzdělaný a všestranně obdivuhodný člověk, na jehož rady o zdravém životním stylu a hodnocení minulosti budeme vzpomínat.

Karel Janiš

Ještě před propuknutím vládní krize došlo v Brně k významné události. Ve dnech 18. a 19. února 1948 se konalo plenární zasedání moravskoslezského Zemského národního výboru, na němž po zahajovacím projevu předsedy ZNV Fr. Píška podal v obsáhlém tříhodinovém projevu průmyslový referent ZNV dr. Bohumil Hochman zprávu o obnově a výstavbě průmyslu na Moravě a o výsledcích 1. roku dvouletky v oblasti průmyslu a řemesel. Zdůraznil velké úspěchy znárodněného průmyslu a konstatoval, že se hospodářské poměry konsolidují a pokračuje proces přeměny struktury spol. kapitalistické v nové poměry lidové demokratické.

Únor 1948 v Brně

Karel Janiš

Bylo to umožněno změnou postavení pracujících, vytvořením národních výborů, dekrety o znárodnění velkého a klíčového průmyslu, bank a pojišťoven, sjednocením odborů a úpravou zaměstnaneckých otázek v průmyslu. Dělnictvo začíná postupně považovat fabriky za svůj majetek a mohou iniciativu a pracovní elán a naději v lepší budoucnost spojit s osudy svého podniku. Během projevu jeden z členů ZNV přinesl kus látky polité olejem prý jako „*důkaz*“ výroby znárodněného průmyslu. Druhý den přinesli zástupci dělníků vzorky a ukázky výrobků národních podniků. Předseda ZNV Fr. Píšek řekl, že to je ukázka poctivé práce, zástupci národních socialistů a lidovců opustili zasedání. Josef Juran uvedlo, že za donáškou braku látky byla snaha „*dokázat*“, že ve znárodněném průmyslu dovede dělník vyrábět pouze zmetky. A dr. Bohumil Hochman podotkl, že incident vyvolal oprávněné rozhořčení v masách pracujících a nestrpí ve svých řadách sabotéry výroby. V závěru řekl, že velmi jasně se rozdělují fronty a nejsou dále myslitelné, jen jedna, a to cesta k lidové demokracii proti kapitalismu a kdo je pro cestu kapitalistickou, nemá právo být v tomto státě představitelem lidu - krize v Národní frontě v Brně vyvrcholila.

V den demise 12 ministrů Gottwaldovy vlády 20. února 1948 navštívila delegace pracujících předsednictvo vlády a odevzdala Kl. Gottwaldovi a V. Noskovi rezoluce s 9 000 podpisy zaměstnanců závodu s vyjádřením podpory vládě Klementa Gottwalda. Od rána 21. února probíhala na náměstí Svobody příprava na velkou manifestaci, kterou na 10.00 hodin svolalo ROH. Na pět tisíc účastníků vyslechlo nejprve projev Kl. Gottwalda ze Staroměstského náměstí v Praze v přímém přenosu a pak promluvil Josef Kapoun, Vladimír Podborský, Ota Šling, František Trávníček, František Píšek a další. Několikrát zazněla podpora návrhům Klementa Gottwalda na vyřešení vládní krize.

Přes 500 delegátů z Brna a Brněnska se 22. února zúčastnilo celostátního sjezdu závodních rad a během dvou dalších dnů vystoupilo se zprávou o sjezdu a jeho závěrech v 1 400 závodech před 180 000 pracujících vesměs s kladným ohlasem.

23. února vznikl na poradě zástupců politických stran a masových organizací akční výbor Národní fronty brněnského kraje v čele s Otou Šlingem, za národní socialisty prof. Jiří Štefl, za sociální demokraty profesor Antonín Trýb a Běla Pažoutová a za lidovou stranu Jan Niederle. Tisk

národních socialistů a lidovců utočil na akční výbory NF a zástupci obou stran v nich ze stran těchto byli vyloučeni. Pokojný průběh událostí

byl mimo jiné zajištěn pro případ obrany závodů a veřejných prostranství před vystoupeními nepřátel lidové demokracie vyzbrojením Lidových milic. Brněnská Zbrojovka dodala 10 000 pušek do Prahy a 3 000 pušek do Bratislavy.

Přes 250 000 pracujících v kraji se zúčastnilo 1 hodinové generální stávky 24. února na podporu požadavků sjezdu závodních rad, jen několik desítek lidí dalo ostentativně najevo nesouhlas se stávkou. 24. února vznikl v Brně akční výbor NF v čele s Vladimírem Matulou za KSČ, Jakub Kozák za sociální demokracii a Vladimír Podborský za ROH.

25. února byla na velkém shromáždění občanů přijata s potleskem zpráva o vyřešení vládní krize přijetím demise ministrů tří stran a jmenování nových ministrů prezidentem republiky.

Akční výbory NF vznikly v politických stranách - kromě v KSČ, ve společenských a zájmových organizacích, na všech pracovištích i na vysokých školách. Došlo ke změnám i ve veřejné správě. Z brněnského národního výboru byl odvolán jeho předseda Josef Podsedník a na jeho místo byl zvolen Vladimír Matula, místopředsdy se stali Václav Chabera a Vladimír Podborský.

Není marné připomenout si konkrétní průběh událostí před 70 lety, protože v médiích je řeč o puči, o špatném počínání prezidenta Beneše a Ludvíka Svobody, kteří se nepostavili na odpor úsilí komunistů převzít moc.

Nelze se ubránit dojmu, že strůjci převratu v listopadu 1989 použili podobný scénář k převzetí moci - velká setkání občanů v Praze i ve městech, Občanské fórum, jmenování nové vlády, generální stávka, jmenování nové vlády a odchod prezidenta z Pražského hradu, čistky na pracovištích - tehdy akční výbory a v roce 1989 nová forma - Občanské fórum - to vše postupně provedeno, i když v jiných časových termínech dnů.

Stávka horníků rosicko-oslavanského revíru před 85 lety

Stávka trvala od 4. listopadu 1932 do 22. února 1933 a její příčinou byla sociální situace horníků - jejich mzdy byly nejnižší ze všech revírů u nás.

Po několik měsíců probíhala jednání odborářů s vedením správy dolů o zvýšení mezd. 23. října 1932 se konference 300 delegátů usnesla, že nepovolí-li zaměstnavatelé, jdeme do stávky. Vedení dolů vyhlásilo snížení mezd od 2 do 13 % při výplatě 4. listopadu 1932. A to byl den zahájení stávky. Nejprve na dolech Julius a Ferdinand.

9. listopadu byl ve Zbýšově zvolen Ústřední stávkový výbor složený ze zástupců politických stran. Horníci se rozhodli, že pod vedením tohoto výboru a čelných funkcionářů KSČ a Rudých odborů Josefa Jurana, Františka Bendla a Václava Noska budou bojovat do konečného vítězství ve stávce.

Stávka se stala věcí pracujících jižní Moravy. Vznikl Výbor solidarity, v němž působili architekt Jiří Kroha, literární vědec Bedřich Václavek, malíř Jaroslav Král, právníci Felix Loria, Richard Fleischner a Immanuel Stern, herečka Nina Balcarová, tajemník KSČ František Píšek, novinář Josef Lieberzeit, odborář Josef Kapoun.

670 dětí horníků žilo po tři měsíce v brněnských dělnických rodinách. V revíru vznikly společné kuchyně, do nichž byly dováženy potraviny, uvařilo se 186000 obědů, bylo rozděleno 7654 bochníků chleba, 2190 balíčků s potravinami o váze 5 kg. Sbírkou ve prospěch horníků vynesly přes 160000 Kč.

Spojené síly vedení dolů, pravických odborářů, stávkokazů a četníků stávku potlačily. Stávkový výbor rozhodl ukončit stávku k 22. února 1933. Šlo o největší stávku v našich dějinách délkou trvání, jednotným postupem stávkujících i nebývalou vlnou solidarity.

Podrobně o stávce napsal Otakar Franěk v reportáži Šestnáct týdnů v boji, vydala Práce v Praze 1953 a v publikaci Z dějin KSČ v okrese Brno-venkov 1921-1945, vydalo Okresní muzeum Brno-venkov v Ivančicích v r. 1982. O. Franěk psal o stávce též v deníku Rovnost a přednesl mnoho přednášek a referátů na konferencích i v místech stávky. Na OV KSČM Brno-venkov existuje pásmo o revíru a stávce v délce 50 minut. **Karel Janiš**

❑ **JIŘÍ HANÁK HODNOTÍ POLITICKOU SCÉNU.** Původně psal komentáře do Práva a po určité přestávce má pravidelný komentář v sobotních Lidových novinách v rubrice Poslední slovo.

2. prosince 2017 uvedl, že vznikla vláda Andreje Babiše, jejímiž opěrnými body ve sněmovně jsou nahnědlí okamurovci a už polozapomenutí komunisté. K očekávané bitvě nedošlo, bylo jen ublížené kníkáni, mávání rukou, že je to už všechno domluvené. Kníkáni zarazila mocná ruka pana Andreje, když do sněmovních výborů velkomyšlně přijala více zástupců kníkavců, než musela, ba i prestižní korýtka v předsednictví sněmovny poskytla benevolentně šéfovi ODS. Ten kníkal kolem nejžalostnější a nejponiženější, nedáte-li vajíčko sněmovního předsedy, dejte alespoň vajíčko sněmovního místopředsedy! Dvakrát nedali, potřetí se ANO ustrnulo. Jaké to vítězství nad samovládou ANO s hnědým a rudým šticem! Strany Demokratického bloku plus ČSSD se vmanévrovaly svým vytrvalým a primitivním antibabišovstvím do úsloví „každý by chtěl do neblíčka, ale nikdo nechce být mrtvý“. Nevšimly si, že kauza Čapí hnízdo je nicotná s ocelovými zuby pana Andreje, připravenými rozžvýkat „demokratickou žvanírnu“. Jejich společná parola „s obviněnými nikdy“ jim neumožňuje „dělat politiku“. Ale proto, aby ji dělaly, byli zvoleni! Nota bene, když výsledek kauzy Čapí hnízdo není zdaleka jistý. Nedostane-li důvěru první vláda pana Andreje, bude následovat druhý pokus od prezidenta zaručený. Nepodaří-li se podruhé, neplačme nad křivým zrcadlem, zvolili jsme si holt politické nemrcouchy.

16. prosince 2017 citoval prezidentova slova ujištění vládnímu spolku nového premiéra Andreje Babiše: Jste plnohodnotná vláda, protože jsem vás jmenoval. Lépe by to podle Hanáka nezduvodnil ani car samoděržavny. Babiš, Babiš podruhé, Babiš i potřetí, i kdyby čert na koze rajtoval třeba i roky bez důvěry. Miloš Zeman triumfátor, má vládu po své chuti a u nohou se mu svíjí jako drak pod kopím svatého Jiří rozbitá a znicotnělá sociální demokracie. Plnň tažení za zničení ČSSD skončilo jeho naprostým vítězstvím, trvalo 15 let, když mu ČSSD v roce 2003 odepřela prezidentské křeslo, padly všechny zábrany. V roce 2013 jmenoval premiérem Sobotku, když mu nic jiného nezbyvalo. Ale tomu by už někteří všichni straníci chtěli políbit ... prsten. Ale čím blíže k prstenu má Babiš, o to blíže má Zeman ke splnění druhého úkolu:

osedlat si nějakou vládu a tiše tak přečůrávat neprezidentský systém. Andrej Babiš má právo na premiérský post, i když pro něj z 8 milionů voličů hlasovalo jen dvacet procent, taková jsou u nás pravidla. Nedá se vyloučit, že získá důvěru, pokud by ji získala s pomocí hnědorudých brachů, stala by se rukojmím prezidenta a ten by si mohl dát třetího panáka nad denní normu povolenou lékaři. Každý kontakt s prezidentem by mohl být Babišovi nebezpečný a jeho chomoutu by se mohl zbavit vydáním se soudu, aby vyřešil jeho problém s dotací Čapího hnízda. Jinak nás čekají těžké časy bez ohledu na to, kdo bude příštím prezidentem.

23. prosince 2017 komentoval Jiří Hanák zprávu, že ČSSD současně vládě Andreje Babi-

STRÍPKY PŘESAHUJÍCÍ

še důvěru nedá, při druhém pokusu však bude k mluvení. Vynikající to demonstrace politiky slepic! Neodolatelně totiž připomíná slepici, která v útěku před kohoutem šilhá přes křídlo a říká: ještě jednou kolem dvorečku, aby si nemyslel, že se dám lacino! Ale bude v druhém vládním pokusu vůbec zájem o rozhádané trosky ČSSD? Neměla být třeba kuloárně aktivnější už při sestavování první vlády? Možná by tak zabránila výstupu Okamurových úderků a Filipových mlátiček? Ale říkejte to slepicím! Pana prezidenta nelze podezírat ze slepičího uvažování. Využívá vše, co může, žádnou kampaň nevede, i když jsou silnice obroubeny jeho plakáty. Veřejnou diskusi s protikandidáty odmítl, asi dobře ví, proč. Ku své potřebě má k dispozici televizi Barrandov, která má minimální sledovanost. Ale prezident má v ruce dva trumfy, které protikandidáti nemají. Dva dny před prvním kolem promluví ve sněmovně na podporu Babišovy vlády. A byl by v tom Belzezub, kdyby tím neovlivnil voliče ANO ke svému prospěchu. Mezi dvěma koly prezidentských voleb pak mají být vystaveny korunovační klenoty. Jaká to náhodná ukázka péče prezidenta o upevňování národní hrdosti. To opravdu není slepičí politika, je to politika stárnoucího kohouta obávajícího se o své zapomnění, který propadl bludu, že mu patří vše včetně korunovačních klenotů. Zvláštní dárky pod stromeček, ale Hanák nemůže jiné nabídnout.

❑ **Prezidentův projev 26. prosince 2017** uveřejnily v plném znění Lidové noviny a s rozpaky komentovali poslanci Kupka, Gazdík, zahromoval europosla-

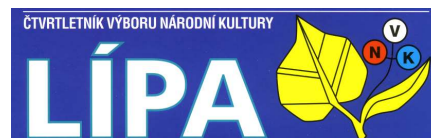
nec Jiří Pospíšil, takže Kalousek měl volno. Lidové noviny 28. prosince 2017 upoutala zatatá pěst, kterou dal vzkaz: jsem silný, pevný v názorech, nepřipustím předčasné volby, byl by to výsměch voličům, kteří šli volit. Došlo k debatě, zda hrozba pěstí patří do proslovu v období klidu a míru. Byla prý určena voličům prezidenta v jeho prospěch.

❑ **REŽISÉR ZDENĚK TROŠKA NEMÁ RÁD CÍRKEV SVATOU.** Řekl v rozhovoru pro Právo 23. prosince 2017. Jedna věc je víra. Ať věří každý čemu chce, je to jeho svobodná vůle, a pokud pomáhá v životě, je vše v pořádku. Jiná věc je náboženství a církev, to už je o lidech. Církev je firma, náboženství je velice dobře promyšlený program. Pozorně si prostudoval dějiny církve, papežství, inkvizice, církevních řádů a vůbec evropskou historii. A výsledek? Dva tisíce let trvající boj o moc a majetek, nic víc. Ve jménu Boha a Krista. Ti, kdo se ozvali a nesouhlasili s tím či oním, byli prohlášeni za kacíře a bez milosti likvidováni. Stejně jako to dělali všichni diktátoři. Stačí se rozhlédnout kolem sebe, jak jde církev ve šlépějích svého Pána. On ve lněné košili a bos a oni v drahých ornátech a v mercedesech. On rozdával chudým, oni je obírají jménem nestydatých restitucí. Kdyby to dneska Kristus viděl, hořce by zaplakal a šel by radši k Flekům na pivo. V závěru rozhovoru i o umění řekl, že všechno je o penězích, tak snad v příštím životě (*představitelé církve uvádějí, že nedovedou objasnit, jak hospodaří v objektech, na polích vrácených jim v restitucích*).

❑ **FEMINISTICKÉ KŘESŤANKY ZE SKUPINY RFK O KATOLICKÉ CÍRKVI** v Právu 21. prosince 2017 řekly, že cesta k restitucím byla zároveň cestou sprátení s mocí, což církvi nesvědčí. Ještě kolem roku 2000 byly dokumenty České biskupské konference poměrně sociální a otevřené. Po nástupu Graubnera a Duky se ten směr otočil. A v církvi jsou dva různé proudy. Skupina konzervativních teologů a představitelů církve se snaží papeže Františka obvinít z hereze. Je tu liberální křídlo, které ho brání. Papež se snaží reformovat sexuální morálku církve (pedofilie kněží), zdůrazňuje teologii stvoření a ochranu životního prostředí i tradiční rodinu.

Pořad Komentáře, události na ČT 24 skončil 22. prosince 2017 a do 2. ledna 2018 nám učitelé „jedině správného uvažování o dění“ dali pokoj. A Supermediokrat Václav Moravec se připomínal opakováním svých Fokusů i o svátcích. **Karel Janiš**

ČTVRTLETNÍK VÝBORU NÁRODNÍ KULTURY LÍPA PŘINÁŠÍ ...

V 4. 3/2017 básník Michal Brzák v básni *Na misce vah říká/Čeládka ukradne vrchnosti statky/Ta si je po čase šlohne zpátky/To jsou ty časté dějinné zmatky/V života mívá navrch ta či ona banda/Rozhodující bývá propaganda//. Čistá 2//Konec světa/Bude asi/Jako nedopsaná věta/Země pak bude/Tabula rasa Nedopsaná/A opět čistá//. Epilogue//Naše počínání je v podstatě marné,/ale občas přináší potěšení./V tom je zřejmě celý smysl./Jiří Žáček, *Odkaz předků* //Škatulata, hejbejte se,/my jsme hoši hraví: co kdo zbabral za svém postu,/na jiném to spraví./Odpovědnost za průsery/stačí chytre svalit/na poradnou opozici,/nebo přímo na lid./Žili jste si nad poměry/málo ctili vládu,/jenom vaší vinou dospěl/český grošík k pádu./Pot a slzy, pot a slzy/na lid český platí/za trest, že chtěl k blahobytu/frčet přímou tratí./Škatulata, hejbejte se/proč se vzdávat moci, když nám kryjí záda věrní/mediální šmoci./Poučení z toho plyne,/ale hne vám zlučí:/Komu vládnou škatulata,/bude čím dál chudší./ *Český kabaret II*//Facka zleva, facka zprava,/to je naše denní strava;/jen se mrkni do novin,/kolik je tam volovin./Třikrát denně čerstvé zprávy,/ale hlavně, že jsme zdraví,/hopsa hejsa ze schůze,/uzdraví nás klausúze./My jsme děti české matky,/holé ruce, holé zadky,/však národ ožije,/máme svoje mafie./Facka zleva, facka zprava,/ale to nám vůbec neva,/zúčastní se ty i ty/kursu naservitý!//*

Michal Černík v rozhovoru s Václavem Francem uvádí, že žijeme v době zbožštění peněz, spotřeby a vymývání mozků. Mocní světa nepotřebují člověka, který cítí, vnímá, myslí, miluje, ale vytvářejí manipulativní dav. Hodnotné umění se stalo plevelem, v umění se glorifikuje násilí, sex, ošklivost, morbidita, cynismus, exhibicionismus, nihilismus, zrůdnost, střelení, rozkladný životní pocit. Společnost upadá stále více do dekadence, kritéria jsou zdeformovaná, obrácená naruby. To je estetický a mravní výsledek kapitalismu, který v této fázi je pro hodnotné umění záhubný a pro sebe sebezáhubný.

Jiří Žáček, *Odkaz předků*//Pamatujte,/synové a dcery:/tam, kde tuční pupky,/hubnou charakteru./Dumka schůzovní/Když se kříží fráze s frází,/potlesk mas je doprovází./Když se blafem páří žvást,/může se jít rozum pást.//

Karel Sýs v rozhovoru uvádí, že na stará kolena se stal monarchistou. Každé volby skončily koalici, nad jejímž složením plebejcům nezbyvá než mrkat na drát!

Před koalicemi mu v počítači skočilo „koalicemi“, varoval v Londýně už Edvard Beneš, a máme je tu zas. Taková li-

docvi byli vždy nepotopitelní, vždy se našla nějaká Carpathia, která je z Titaniku vytáhla. Koalice je hrobem demokracie. Český král by tomu zatrhl tipec! Pravice od roku 1989 nepřetržitě vládne, ať se kryje průhlednými či neprůhlednými pseudonymy. Vítěz sebral vše, a tak nějakou tu edici Harlekýnek, pohádek pro infantilní čumily á la Den nezávislosti, či her o Rusácích snese, ba zaplatí. Kdyby po volbách platilo staré dobré „máš, co sis zasloužil“. Ale v postmoderní době neplatí už nic. Možná nahlédnout do spisů StB a dozvědět se, že největší komunistobijci mají nejvíc dnes tak drahého másla na hlavě, ale o loutkovodících nenajdeme nic, i když je to jasné jako facka. Jenže za obdrženou facku se každý stydí a radši ji zapře. Ani ta „druhá“ strana nečekala takový rozklad, takový bordel, takové totální zblbnutí národa.

Jiří Jírovec píše, že zkoumání československé historie je v neuvěřitelné krizi. Je osekáno z jedné strany existencí zákona o protiprávnosti režimu v letech 1948-1989 a z druhé strany politickým projektem zvaným Ústav pro studium totalitních režimů. V obou případech jde o paskvil, který nedovoluje „badatelům“ dospět k závěrům jiným než těm, které naši minulost očeňují. Řečeno s Jiřím Suchým, pro skutečné historiky je nebezpečné domnívat se cokoli. Bezpečí pro ně představuje používání zjednodušujících adjektiv: komunistický, vykonstruovaný, monstrózní, normalizační, zločinný a kurva komunistická. Historici mají přístup k obrovskému množství informací v archívech. Mohli by vnést jasno do pozadí politických procesů v letech 1948-54. Západ tehdy pochopil význam Stalinovy teorie o zostřování třídního boje v době, kdy byl socialismus na pokraji vítězství. Není fascinující fakt, že se Západu podařilo vytvořit „důkazy“ o tom, že zostřování má svoje protagonisty ve všech státech, budujících socialismus a „potvrdit“ jimi správnost zmíněné teorie? Stalinova teorie platí obecně, a tak se u nás bojuje proti KSČ a KSČM s nebyvalou silou.

S archivními informacemi nakládá každá moc velmi opatrně, proto se skartuje, utajuje, překrucuje. Je absurdní, že média a obec historiků nechala bez povšimnutí skartaci několika tisíc svazků týkajících se „nových“ prominentů, údajně i materiálů Václava Havla, takže se nedozvíme, jak se náš moderní hrdina choval při výsleších. Na výplatní listině Ústavu totalitních režimů se „badatelé“ snaží vytvořit dojem, že u nás takřka zuřila občanská válka. Tento zdroj obětí komunistického režimu uvádí počty odsouzených

(205 486), emigrovaných (170 938), popravených (248), zahynuvších při pokusu o přechod hranic (145).

Část populace postihly nucené práce (21 440) a vojenská služba u PTP postihla 60 000 mužů. Celkem šlo o ztrátu 400 životů a určitý postih 500 000 občanů. Ztracené životy během komunistického teroru u nás představují jednu desetinu životů zabitých při americké invazi Panamy v roce 1989. Číslo 500 000 je počet předčasně zemřelých dětí v důsledku sankcí proti Husseinovu Iráku. U nás narozená Madeleine Albrightová odpověděla Ano na otázku, zda to byla přijatelná cena za svržení diktátora. Kamarád této americké političky se při přechodu z Hrádečku na Hrad změnil z nýmanda na velikáše a rychle změnil svůj odpor ke zbrojení a vojenským uskupením na podporu bombardování a války a dostal za to pár čestných doktorátů.

Karel Sýs v noticce Herecké hostiny versus snědený kram konstatuje, že i režimní kritikové si stěžují na české televizní stanice, že neúnavně obracejí televizní seriály, ale jen ty závadné kritizují: Nemocníci na kraji města, Chalupáře, Byl jednou jeden dům, Hříšné lidi města pražského, Malý pitaval z velkého města, Sanitku ... Kupodivu mlčí o polistopadových škvárech, které na obrazovce obíhají jako na běžícím pásu. Kriminálkou Anděl nás krmí den co den. Ministr operetní armády se před volbami musí zviditelňovat do totalitního zblbnutí. Má ale jen tři herecké polohy – nakloní hlavu k rameni, podepře si skrání dvěma prsty a v okamžiku rozluštění dramatu se mne chřípí. Jeho souherci jsou figurky, není jim slova rozumět, zřejmě je nestačili naučit, že slabiky se nepolykají. Abychom jim nekřivdili, nemají co hrát, a to se na výkonu pozná. Nečekáme Hamleta či Revizora, ale schémata jsou stále stejná jako jídelní lístek v dnes tak vysmívaných školních kuchyních a gastronomie – podobají se jako vejce vejci, spíš jako pouk pouku. Krve ovšem teče víc než z krevní tučnice. Čte náři se snad neurazí, když řekne, že z režimních ho... bič neupleteš! 23. 8. 2017.

Karel Janiš

Průvodce po Ústředním hřbitově

Publikace, vydaná TIC Brno, je součástí projektu, který mapuje místa posledního odpočinku osobností spjatých s historií moravské metropole. Zavede vás na Ústřední hřbitov, za jehož zdmi jsou uloženy ostatky velikánů, kteří Brno trvale umístili na mapu světa. Osobnosti nám blízké však zde nenajdete.

K dostání je v informačních centrech TIC, digitální verzi pak na hřbitovy.brno.cz

VÁŠNIVÝ PROPAGÁTOR VELKÉ MORAVY

Přední brněnský archeolog mezinárodního významu akademik Josef Poulík, DrSc., dlouholetý člen naší strany. Po studiu klasické a slovanské archeologie na brněnské filozofické fakultě se v tomto oboru habilitoval, obhájil vše potřebné ke jmenování řádným profesorem a v roce 1972 byl zvolen akademikem ČSAV.

Svou vědecko-výzkumnou činnost zahájil v pravěkému oddělení Moravského muzea v Brně a od roku 1942 v pobožce Archeologického ústavu. V r. 1952 se mu podařilo vytvořit z ní samostatný Archeologický ústav ČSAV, v jehož čele působil jako ředitel až do roku 1990. Pod jeho vedením Ústav získal velkou popularitu u nás i ve světě soustavnými terénními pracemi na významných archeologických lokalitách na jižní Moravě. Své vlastní vý-

zkumy soustředil na lokality Brno-Líšeň, Dolní Věstonice a zejména na Mikulčice.

Výsledky své činnosti uveřejnil v mnoha našich i zahraničních časopisech a v monografiích: Staroslovanská Morava, Jižní Morava – země dávných Slovanů (obě 1948), Z hlubin věků (1956), Velkomoravské hradiště Mikulčice (1959, 1962), Staří Moravané budují svůj stát (1962), Dvě velkomoravské rotundy v Mikulčicích (1963). Širší veřejnosti byly určeny knihy Mikulčice – sídlo a pevnost knížat velkomoravských (1957), Pevnost v lužním lese (1967), Pravěké umění (1956). Bohatými nálezy z doby Staré Moravy a Velkomoravské říše přispěl akademik Josef Poulík k svědectví o vysoké úrovni společenského a kulturního vývoje, srovnatelného se sousedními oblastmi.

Výstava Velká Morava v Brně a v Praze a ve velkém množství měst po celém světě to potvrdila, šlo vždy o významnou kulturně-politickou a vědeckou událost. Akademik Josef Poulík měl vzácný dar – své hluboké znalosti předávat veřejnosti na přednáškách s množstvím diapositivů a zejména školní mládeži tak umožňoval názorný vstup do naší dávné minulosti.

Velkou pozornost věnoval svým mladým spolupracovníkům a rád přispíval k jejich tvůrčímu rozvoji. Byl mezi nimi i Zdeněk Klanica, který svou celoživotní vědecko-výzkumnou dráhu začínal v Mikulčicích a Velké Moravě věnoval mnoho článků, statí, monografií i výstav.

Dlouhý by byl seznam nejvyšších státních i vědeckých vyznamenání, které obdržel u nás i v zahraničí akademik Josef Poulík. V dnešní době, nepřející slovan-ské archeologii, je třeba ho uvádět.

V naší paměti žije akademik Josef Poulík již 20 let od února 1998, kdy opustil svět vědec-archeolog, vášnivý obhájce odkazu Velké Moravy, dobrý člověk. **Karel Janiš**

ČESKÁ REPUBLIKA V ČÍSLECH

K 30. září 2017 v ní bylo 10 597 473 obyvatel. 12 uprchlíků je v ní na základě kvót stanovených Evropskou unií. 22 poslanců má protiimigrační strana SPD Tomio Okamura na základě výsledků voleb do Sněmovny Parlamentu ČR. Bez práce je 139 000 lidí, což je 2,6 %. (*Rád se tím chlubí kdekdo z našich politiků, včetně prezidenta republiky. Volných pracovních míst je víc, ale za jakou mzdu?*)

Průměrná mzda je 29 050 korun (*podle údajů víc než 70 % lidí k ní má daleko*). Cena za 250 gramů másla se vyšplhala na 65,45 korun, v listopadu klesla na 56,51 Kč a v prosinci mířila pod 50 korun (*pan Trh před svátkem „vyznamenal“ jeho „otec“ Václav Klaus st. byl potichu, paní poslankyně Markéta*

70 let významného badatele i dobrého člověka

Na počátku roku 1948 se ve Svatoborčicích u Kyjova narodil Jan Kux, který se po studiu na střední průmyslové škole železniční ve Valticích, právnické fakultě Univerzity v Praze věnoval **praxi i pedagogické praxi**.

Ale širší veřejnosti je známý svou neúnavnou badatelskou prací. Především mu šlo o zdokumentování internačního tábora v rodné obci, v němž byli uvězněni rodinní příslušníci těch, kteří za druhé světové války emigrovali a bojovali na frontách bojů proti hitlerovským armádám. Usiloval o patřičné místo úcty k těm, kteří v uvedeném táboře přišli o život, připomínal je na výstavách i pořádáním konferencí na místě i s mezinárodní účastí. Je známý i putováním po stopách zejména našich legionářů po celé trase sibiřské magistrály po Vladivostok. Svědčí o tom menší i větší reportáže, které vydal, výstavy, které uspořádal, přednášky a besedy s občany při různých setkáních s nimi i na školách.

Byl za tuto svou záslužnou činnost v roce 2010 oceněn Cenou Jihomoravského kraje, cenou, kterou uděluje Klub autorů literatury faktu Praha v rámci Obce spisovatelů. Je též aktivním funkcionářem Čs. obce legionářské, Českého svazu bojovníků za svobodu, Klubu českého pohraničí na různých úrovních až po jejich centrální orgány. I tyto vlastenecké organizace si jeho činnosti vážily údělením různých cen, plaket i řádů v jejich kompetencích. Při listování minulých ročníků občasníku Echo o jeho působení byli čtenáři informováni.

Nezbývá nic jiného, než našemu čerstvému sedmdesátníkovi v jeho dalším životě přát pevné zdraví a mnoho dalších úspěchů v jeho bádání o naší minulosti, poněvadž v tomto úsilí je svým způsobem jedinečný a nezastupitelný. **Karel Janiš**
(*Jan Kux je na fotografii na straně 6.*)

★ ŠLI PŘED NÁMI

Pankrác Krkoška

– 130. výročí úmrtí

16. února 1888 vydechl naposledy učitel, novinář, jeden ze zakladatelů brněnské Rovnosti Pankrác Krkoška. Narodil se 22. ledna 1861 v Brně v rodině rolníků. Rodiče se odstěhovali do Brna za prací v textilní výrobě. Pankrác po vychození zábrdovické farní školy, Slovanského gymnázia absolvoval učitelství v Brně.

V letech 1880-1885 vystřídal několik míst působení učitele – Lipůvka, Bosonohy, Nový Rousínov, Koválovice, Moravské Prusy. Všude narážel na odpor a nepochopení pro názor, že do školy patří věda a církve do kostela. Šikana ze strany úřadů, spory s řediteli škol a s faráři, vedly Krkošku k žádosti o propuštění ze škol-ských služeb v létě 1885. Plně se zapojil do veřejného života – v divadelním spolku Svatoboj, v Sokole a především v úsilí sjednocovat dělnické hnutí tehdy rozdělené na radikální a umírněné. Tomu měla přispívat Rovnost, kterou v roce 1885 spoluzaložil. Pod jeho vedením Rovnost plnila úlohu kolektivního organizátora boje proti chudobě a za socialistickou přeměnu společnosti. V článkách argumentuje na podkladě myšlenek Marxova Kapitálu, který hodlal předložit z němčiny do českého jazyka. Ale onemocnění mu v tom zabránilo. Krkoška zemřel ve věku 27 let. Na čtyři tisíce dělníků se zúčastnilo smutečního rozloučení v průvodu od nemocnice na Pekařské na Ústřední hřbitov. Nad hrobem promluvil Josef Hybeš, který úspěšně pokračoval v úsilí sjednotit dělnické hnutí.

V této době, kdy o dělnickém hnutí a jeho představitelích se téměř nemluví a nepíše, v roce 2007 a 2011 novinář a nakladatel Antonín Hošťálek v Husovické romanci život Pankráce Krkošky, prodloužené ruky Karla Marxe a „pokoušejícího se zachránit proletariát od prašiviny bídy“, připomněl a zdůraznil, že jeho články se dají číst i dnes. **kj**

aneb co přinesla brněnská kulturní scéna v únoru a březnu

Janáčkova opera v pavilonu P na brněnském výstavišti premiérovala (16. XII.) Fausta a Markétu Charlese Gounoda v režii Jiřího Heřmana za řízení Marko Ivanoviče. K inscenaci se vracíme. V hodnocení před premiérou uvádíme o skladateli - Gounod jako žák našeho Rejchy na pařížské konzervatoři patrně převzal od svého učitele smysl pro melodičnost a dramatickou gradaci. V této opeře tak složil svůj Opus Magnum, hraný dodnes, a nikdy ho už nepřekonal. Formulaci Opus Magnum lze vztáhnout i na režiséra inscenace, a to týkající se jeho brněnského působení. V prostoru pavilonu P připomínajícím spíše krytou sportovní halu nebo prostor pro koňské parkurové skákání, čemuž odpovídají sedadla určená pro časově omezené sezení, vytvořil režijními prostředky iluzivní prostor, kde sled posluchačům dobře známých árií gradoval děj. Je nutno vzdát čest intuici dirigenta Marko Ivanoviče, který v akusticky problematickém prostoru, rozhodně neurčenému k provozování hudby, umístil orchestr na místo, kde byl slyšet. Na prostor doplatili někteří sólisté, jejichž projev na divadelním jevišti by dopadl jinak. Čest je nutno vzdát opernímu sboru i baletu, kteří z divadelního zázemí na scénu naběhali cca 6 kilometrů bez vlivu na jejich bezchybný výkon. Ještě znásobněji to lze říci o premiéře (24. XI.) Bernsteinovy West Side Story **Baletem Národního divadla Brno** ve stejném prostoru, tentokrát plně kladně využitým. Dokonalá choreografie Mária Radačovského na pozadí **pavilonu P** umožnila rozlet scénografovi Marku Hollému v civilistním pojetí New Yorku s jezdícími auty, kostýmní výtvarnici Alexandře Gruskové a celému tvůrčímu týmu v obsazení all stars.

Činohra Mahenova divadla premiéruje (23. II.) v **circusovém šapitó v parku Lužánky** Rozmarné léto Vladislava Vančury. Režisér inscenace Jakub Nvota, kterého brněnští diváci znají z inscenace Saturnina, slíbil na scéně zachovat Vančurův jazyk, navíc ozvláštňené výkony Nového cirkusu, specifického žánru mezi uměleckou a divadlem. Je se tedy na co těšit.

Městské divadlo na Hudební scéně premiérovalo (20. I.) muzikál Horečka sobotní noci. Pamětníci mají tak možnost vrátit se k dnes mírně řečeno ploštlíhlému, v roce 1978 útlému, filmovému herci Johnu Travoltovi. Ve stejnojmenném filmu režiséra Johna Badhama zpodobnil hlavní postavu milovníka diskoték Tonyho Manera. Rovněž něco řekne pamětníkům skupina Bee Gees, jež za hudbu k filmu dostala cenu Grammy. Jde o převedení letní švýcarské inscenace režiséra Stanislava Moši na jezeře Walensee na domácí scénu. Zatím co ve Švýcarsku měl orchestr 7 členů, v Brně jich má 30 a doprovází početný ansámbl. Na **Divadelní scéně** premiéruje (10. II.) historické drama Arthura Millera **Čarodějky ze Salemu**. Autor čerpal ze skutečných událostí z konce 17. století v americkém městečku Salem, kdy na počátku byla žiarlivost a následoval hon na čarodějnice. Hra byla kritikou mccarthismu, ale vadila i inscenátorům politických procesů ve Východním bloku. Ne náhodou byla natočena poprvé v koprodukcii Francie a NDR v roce 1957, rok po Chruščovově kritice Stalina.

ČESKÁ REPUBLIKA V ČÍSLECH

dají u piva s cigaretou v ústech, ale je tak i ve městech. Zatím se zákaz kouření v restauracích obchází zakládáním malých kolektivů v soukromí s možností zakouřit si).

0 návštěv Bílého domu podnikl prezident republiky. 1 dvojnásobný nájemný vrah dostal milost od prezidenta Zemana (*a televize z něj v několika dílech udělala geroje*). 9 kandidátů usiluje o podnájem na Pražském hradě. (*Zatím se prezentují na úrovni vševědoucích o funkci prezidenta, i když až na M. Topolánka a M. Zemana praktické zkušenosti z každodenní politiky nemají. Ale o překvapení nikdy není nouze, viz druhé kolo voleb na Slovensku nebo ve Francii, kde Le Penovou předběhl „mladík s maminkou“, jak vypadají na obrazovce*).

Mezi nejúspěšnější filmy roku 2017 patřily *Já, padouch* 3 577 návštěvníků a *Po strništi bos*, který utržil 60 milionů korun.

kj

Obsazení bylo špičkové - Simone Signoretová, Yves Montand, Mylène Demongeotová a Michel Piccoli, scénáristy byli Jean-Paul Sartre a Marcel Aymé, hudbu složil Georges Auric a za kamerou stál Claude Renoir. Nic víc ke kvalitám hry a jejímu několikerému filmovému zpracování není třeba dodávat. Režiséru Mikolášu Tycovi lze popřát stejně úspěšné režijní vedení, jaké si vyzkoušel v Buranteatru i Městském divadle.

Divadlo Husa na provázku premiéruje (23. II.) v režii Anny Petrželkové hru Vitka z pera Kateřiny Tučkové. Jak divák správně tuší jedná se o skladatelku Vítězslavu Kaprálovou. Její osud zpracoval dostatečně působivě její manžel Jiří Mucha v knize *Podivné lásky*, vydané roku 1988. O ohlasu knihy svědčí stejnojmenná orchestrální skladba Pavla Blatného z roku 1989 inspirovaná knihou. Vzniká otázka proč po látce sáhla Kateřina Tučková, jež vubodovala svou spisovatelkou kariéru na přepisování dějin česko-německých vztahů vytrhováním událostí z kontextu doby knihou *Vyhánění Gerty Schnirch*, divadelně zpracovanou HaDivadlem. Dnes oblíbeným způsobem - ignorováním kauzálního zákona - napřed je příčina, pak následek - vylíčila tzv. *Divoký odsun* roku 1945. Nevzala na vědomí popravitiště v Kouničkách, jež brněnským Němcům sloužilo za divadlo, kde nejmladšímu popravenému bylo 14 let a Židé pod šibenicí podtrhovali stoličku jeden druhému. Protektorátní folklór cituje dvě brněnské Němky, které uvažují - půjdeme do cukrárny nebo na popravu? Dle divadelní anotace autorka považuje Vítězslavu Kaprálovou za průkopnici feminismu. Bude zajímavé, jak se vyrovná s osudem skladatelčiných rodičů. Přesto, že skladatelka zemřela ve Francii roku 1940, vzhledem k tomu, že šlo o nepřátelský stát, museli její rodiče v roce 1942 nastoupit do internačního tábora pro příbuzné všech protektorátních příslušníků, žijících v nepřátelské cizině, do Svatobořic u Kyjova. Tábor se příliš nelišil od koncentračního tábora, včetně nedostatečné stravy. Otec skladatelky, žák Janáčkův a Novákův, Václav Kaprál na následky vznění zemřel roku 1947.

Divadlo u stolu uvádí (26. II.) Dona Juana a Fausta od Christiana Dietricha Grabbeho. Autor nazývaný svým přítelem Heinrichem Heinem opilý Shakespeare byl příslušníkem hnutí Sturm und Drang a zemřel roku 1836 v 35 letech na paralýzu. Uctívali ho expresionističtí dramatici i nacisté, kteří po něm pojmenovávali ulice. Podle Grabbeho se Juan a Faust utkávají o lásku Donny Anny a jedná se o hereckou příležitost pro Simonu Zmrzlou, Ladislava Koláře, Viktora Skálu a Jana Kolaříka v režii Františka Derflera na scéně Milivoje Husáka.

Divadlo Polárka premiéruje (10. II.) v režii Vítězslava Větrovce hru Terezy Lexové *Prezidenti*. Na jevišti se setkají Edvard Beneš, Klement Gottwald, Ludvík Svoboda, Gustáv Husák a Václav Havel. Co se dětské publikum dozví není třeba hádat, chybí zakladatel státu. Jeho následovník, který převedl Československo v původních hranicích na stranu vítězů 2. světové války, vzhledem ke svým dekretům a odsunu Němců dostane patrně svoje. Bude zajímavé, zda se děti dozví co je to referendum a proč bylo v roce 1992 před rozdělením se Slovenskem jako součást ústavy zrušeno, co byla Česká cesta privatizace a jaké další zásluhy mají Benešovi následovníci.

Buranteatr uvádí (28. II.) pásmo Filipa Tellera a Pavola Seriše *Čecháčci a Čoboláci*. Jde o humorně podaný kontrast mezi bratrskými národy Čechů a Slováků, patrně zapadající do oslav 25. výročí rozchodu se Slovenskem.

Studio Marta premiéruje (18. II.) *Zlatého draka* od Rolanda Schimmelpfenniga. Hra byla poprvé uvedena v roce 2009 ve vídeňském Burgtheatru. Na festivalu nejlepších německých inscenací v Mülheimu získala v roce 2010 hlavní cenu. Jde o vytržený zub nalézající se v Thajské polévce v čínsko-vietnamsko-thajské restauraci, kde je nelegálně zaměstnáno pět Číňanů.

Divadlo na Orlí premiérovalo (11. II.) muzikálovou komedii *Tajný deník Adriana Molea* podle knihy Sue Townsendové v drammatizaci Miroslava Hanuše a režii Martina Packa. Kniha vyšla v roce 1982 a roku 1985 vznikl televizní seriál, dělající si legraci z thatcherismu.

/V-zh/

aneb co lze vidět v galeriích a muzeích

Moravská galerie uvádí do 18. března další problematický projekt nazvaný *Paneland*, s podtitulem největší československý experiment. V Uměleckoprůmyslovém muzeu je hlavní výstavní prostor, terasa a *Respirium* vyhrazen kritice panelové výstavby. Dle kurátora je záměrně pomínut celoevropský trend budování sídlišť se všemi pozitivy i negativy této výstavby. Zpočátku stáli u zrodu bytové výstavby pro široké vrstvy architekti 1. ČSR, např. reprezentant Bauhausu Jaromír Krejcar nebo Jiří Kroha, jehož panely výstavby, kde řeší nejmenší byt, spočívají v depozitáři na Špilberku. Tamtéž je k vidění nábytek pro nejmenší byt Jana Vaňka - de facto otce pozdějšího sektorového nábytku, zaplňujícího panelákové byty. Masová výroba bydlení se neobešla bez uniformity a neschopnosti vytvořit infrastrukturu, jak výstava zdůrazňuje, ale stát postavil 1,2 milion bytů pro jednu třetinu obyvatelstva, jak výstava přiznává. Dnes žijí v panelácích 4 miliony. Pomíjí špičkové urbanistické řešení sídlišť - např. Lesné nebo minisídliště v Novém Městě na Moravě. Výstava záměrně pomíjí osud podobného bydlení v zahraničí, kde ve Francii sídliště nyní obydlená migranty jsou zdrojem nepokojů a hoří tam auta, v Itálii se do některých sídlišť neodvážejí vstoupit policie. Podobné bydlení byl londýnský věžák Grenfell Tower se stejným obyvatelstvem, nedávno vyhořelý. Takto paneláková sídliště, až na výjimky, u nás nedopadají. Mají 4 miliony obyvatel což výstava zamlčuje, jsou zateplována vyměňují se bytová jádra, což výstava uvádí. Neuvádí však příčinu - dodnes jde o žádané bydlení. Proč? Výstavba paneláků skončila po roce 1990. Současná výstavba nájemních domů nabízí několikamilionové byty pro vyšší střední vrstvu, pokud nebydlí v uniformních vilkách ve stylu podnikatelského baroka. Současná situace s dostupným bydlením se podobá situaci 1. ČSR, která bytovou krizi zdělila po Rakousku-Uhersku, ale na rozdíl od dnešní politické i odborné garnitury se 1. ČSR pokoušela o řešení. Výsledek současné situace je stoupání cen bydlení a nárůst počtu bezdomovců. Jen v krátkém mrazivém výkvy loňského února jich v Bystřici zmrzlo osm. V loňském prosinci zahynul další, pilný návštěvník obcerstvení vernisáží Moravské galerie. Byl nalezen zbit a zranění podlehl. Tak dochází k úbytku návštěvníků vernisáží MG, ale je nutno ujistit pana ředitele MG, který si masovou účast na vernisážích pochvaloval, že *Kmen konzumentů* na vernisážích rozhodně nevyhyne, spíše se v nejlepší době

ve které jsme kdy žili a v níž teď žijeme, což tvrdí politici i média, bude rozšiřovat. Termín *Kmen* jsme převzali od předchozího problematického projektu MG nazvaného *Kmeny*. Na závěr lze kurátorovi výstavby doporučit atraktivní téma bydlení vyšší střední vrstvy po roce 1989. Jen okolí Brna oplývá solitéry podnikatelského baroka jako je zámeček bývalého politika Miroslava Sládka na něž a další podobné solitérní stavby se chodí dívat i úctyhodné organizace jako Muzejní a vlastivědná společnost. Jde o druhý nejstarší brněnský spolek po Matici moravské, založený roku 1883, ve stejném roce, kdy byla otevřena budova Uměleckoprůmyslového muzea. Zda v Uměleckoprůmyslovém muzeu někdy bude výstava podnikatelského baroka úzce souvisí s původem peněz investorů a patrně o podobný projekt nebude zájem.

Moravské zemské muzeum v Mramorových sálech Biskupského dvora vystavuje do 3. VI. pozoruhodnou výstavu nazvanou *Toulky přírodou Moravy*.

Jedná se o měřítko stavu přírody - o hmyz. Je to jeden z ukazatelů změny podnebí a stavu krajiny. Klasickou ukázkou je kudlanka nábožná reagující na oteplení bez ohledu na názory současného amerického prezidenta i našeho bývalého prezidenta. Původně žila jako nejsevernější výběžek teplomilné fauny Panonské nížiny na okraji hranic Jižní Moravy. Začátkem 90. let 20. století se dostala na Drahaný, po roce 2000 byla v podhůří Žďárských vrchů a dnes je v Polabí, na Kolínsku i v Praze. Nejsevernější výskyt je v okolí Hamburku, nejvyšší je na vrcholu Radhoště. Záhadou je, jak se kudlanka dopravuje. Moc nelétá. Dálkovou dopravu entomologové svádějí na vítr, jak je tomu snad na Radhošti, nebo na autostop, což platí v případě populace kudlanky u Velkého Meziříčí. Opačný efekt je u pamětníky nejběžnějšího brouka chrousta obecného, ve 20. století považovaného za škůdce a používáním insekticidů téměř vyhubeného. Entomolog světového jména profesor Dalibor Povolný byl velkým propagátorem hmyzu jako potraviny. Traďal se historika jak kráčeľ po Pálavě, pojídal chrousty, vyplivoval krovky a pochvaloval si jak jsou chutná, jen se musí jíst v omezeném čase, než se na jaře rozvine první zeleň, pak zhořknou. O běžné konzumaci chroustů svědčí francouzská a česká polévka z chroustů z 19. století. Návštěvník výstavby zjistí, že nejen chroust obecný je vzácný, ale pamětník nevidí díky přeměně přírody řadu motýlů. Nebude mu než se s nimi znovu setkat

v muzejních expozicích a pak jen na grafičkách Maxe Švabinského. Co se chroustů týče tak jednou za čtyři roky je přemnožený chroust maďalový. Za 24 hodin je schopný zkonzumovat listí jednoho dubu. Marně pak žádají představitelé jihomoravských obcí a lesů o postřik. Ochránci přírody jim to zakážou. Čtenáři, pokud chceš pomoci přírodě, pak si připrav *Chuťovku z chroustů maďalových*:

Chrousty povaříme 10 minut, pak pokapeme čerstvou citronovou šťávou a pokládáme na topinky pokryté tvarohovo - česnekovou pomazánkou ze 150 g tvarohu a 3 až 4 stroužků česneku.

Muzeum města Brna uvádí do 28. IV. na Špilberku výstavu nazvanou *Atol a putující slunce*. Zastoupeny budou významné osobnosti brněnské výtvarné scény 50. až 70. let 20. století Pavel Navrátil, Zdeněk Macháček, Miroslav Šimorda a Bohumír Matal, přičemž osou výstavby jsou obrazy prvního z nich. Těžko říct něco víc k těmto jménům pamětníkovi, co se v Matalově ateliéru na České účastnil jejich rozhovorů. Čtenáři lze jen doporučit vedle návštěvy výstavby verše přítele Pavla Navrátila Jana Skácela k jeho obrazům, a to k cyklu Pompeje. Najde je ve Skácelově sbírce *Dávné proso*, z roku 1981, pod tituly *Krajina s hlavou obrácenou zpátky a Protějšší země*. Ve Skácelově poslední sbírce z roku 1988 *Kdo pije potmě víno je báseň*, dedikovaná Pavlu Navrátilovi, pod titulem *Popely*. Pavel Navrátil umírá v roce 1981 a Jan Skácel v roce 1989.

Dům umění města Brna v Domě pánů z Kunštátu do 8. IV. uvádí výstavu nejvýraznějšího představitele brněnského poválečného abstraktního umění Dalibora Chatrného. Všestranný autor vyšel v roce 1961 z cyklů abstraktních dřevořezů a vrcholem jeho snah a dovršením volnosti 60. let byly ve spolupráci s hudebním skladatelem Aloisem Simandlem Piňosem tři experimentální filmy z roku 1970 - *Statická hudba*, *Geneze a Mříže*. Po vzoru avantgardy 20. let propojil abstraktní obraz a zvuk ve společné projekci v podobě audiovizuálního triptychu. Po r. 1970 se zabýval uplatněním magnetické síly v proměnlivých objektech. Jeho zájem o literaturu se projevilo v citování prozaických i poetických děl ve výtvarných pracích a to byl Paul Celan nebo Robert Musil. Pamětníkům lze doporučit obnovit si na výstavě vzpomínky na výstavu v Procházkově síni brněnského Domu umění v listopadu 1970, jež trvala pouhých 8 hodin. Návštěvníci propojovali provázky kovové a plexisklové válce sítí, jež spojila s výstavou i busťtu v parku před galerií. /V-zh/

JAMU SLAVÍ 70 LET

V roce 1947 byla založena druhá vysoká umělecká škola v českých zemích. Soustřeďovala to nejlepší, co dala Morava a Brno hudbě. Stačí vzpomenout prvního děkana JAMU, nástupce Janáčka na místo ředitele brněnské konzervatoře, hudebního skladatele Jana Kunce. Jeho harmonizaci československé hymny z roku 1935 jsme zpívali. Kuncova znělka Christus Vincit se dodnes ozývá z Radia Vatikán. Dvě funkční období byl rektorem František Kudláček, primárius Moravského kvarteta od jeho vzniku roku 1923 do roku 1959. Pisatel těchto řádků viděl v jeho domku nejen obrazy modernistů 20. a 30. let, ale i autograf prvního listu Janáčkových Listů důvěrných s věnováním. Docent JAMU klavírista Jan Erml se narodil začátkem 20. století v Charbinu v Mandžusku jako syn sládky městského pivovaru. Mandžuskou železnici stavělo Rusko. Charbin pod ruským vlivem měl přízvisko Paříž Východu. Erml měl v 19 letech první koncert pro veřejnost v Tien-Tsinu. Koncertně i pedagogicky pak působil ve 30. letech v Číně, hlavně v Šanghaji, již opět navštívil roku 1954. V 70. letech, v době uzavřených hranic, vyprávěl studentům JAMU o Asii. Oblíbený byl příběh, jak cestoval po Delhi tramvaj. Profesor JAMU klavírista MUDr. Otakar Vondrovic měl samostatný koncert v 17 letech jako gymnazista. Souběžně navštěvoval Lékařskou fakultu UK a tehdejší nejvyšší uměleckou školu - mistrovskou školu pražské konzervatoře. Ve studiu medicíny pokračoval na Sorbonně a současně získal od francouzské vlády stipendium na École Normale de Musique, kde studoval pod vedením Alfreda Cortota. Tento pokračovatel chopinovské romantické interpretace a klavírní ikona Francie první poloviny 20. století přesvědčoval Vondrovic, aby zůstal ve Francii a dělal mu asistenta. Na námitku, že musí domů, ho upozornil už v roce 1931 - Československo v budoucnu

JAMU Brno (foto Tibor Dávid)

přestane existovat a ve Francii mu bude líp. Vondrovic však roku 1933 na UK promoval a praxi lázeňského lékaře kombinoval s hudbou. V roce 1948 odmítl nabídku konzervatoře v Curychu na místo pedagoga, ale v roce 1963 nastoupil jako profesor JAMU, jako jeden z mála tehdejších klavíristů s francouzským školením. JAMU byla i světovým centrem výuky na lesní roh. Rektor František Šolc konkuroval v 70. a 80. letech tehdejšími světovými hornovými centry - New Yorku, Londýnu, Amsterdamu a Leningradu.

Koncerty JAMU byly útočištěm hudbymilovných intelektuálů. Publikum návštěv koncertů demonstrovalo jediným povoleným způsobem, stejně jako za protektorátu, opozici vůči drsné době 50. let. Životy publika se proplétaly s uměleckou historií Moravy. Vedle 90. letého Jana Kunce sedávali manželé Machotští. Paní, rozená Stantejská, vzpomínala na návštěvu sochaře Augusta Rodina po výstavě v Praze roku 1902 u jejího otce, ředitele školy v Doubravici. Rodin odjížděl z Doubravice kolesem na Macochu s průvodcem Alfonsem Muchou. V Kankánu se svatozáří Jiřího Muchy se čtenář dočte, jak dva chudí studenti Julius Stantejský a Alfons Mucha bydleli v domě na Veselé, kde švec Mrštík zvucným basem káral své syny Aloise a Viléma. Studentské přátelství utužené bídou, křídou si psali na bochník chleba krajíčky přidělené na den, vydrželo. Mucha Stantejského v Doubravici nejen navštěvoval, ale namaloval i oponu místním ochotníkům. Místní ochotnice ji v roce 1938 v době ohrožení republiky věnovala boskovickému muzeu, kde se „ztratila“, aby byla v roce 2010 nalezena. Stantejský přesvědčil i rodiče Jana Kunce, aby nadaného chlapce dali učit hudbě. Neměli na to, tak zařídil přijetí mezi Modráčky, kde se o generaci dřív vzdělával i Janáček. Pár míst od Kunce a Machotských sedávala zpěvačka Viktorie Kaprálová. Přežila svého manžela Václava, žáka Janáčkova i dceru Vítězslavu, manželku Jiřího Muchy a hrdinku jeho knihy Podivné lásky. O něco dál sedával básník Klement Bochořák a ve výčtu osobností můžeme pokračovat, ale raději k současnosti.

Koncerty JAMU jsou po dramaturgické stránce zvláštností. V současném hudebním mainstreamu, kdy návštěvníci festivalu Moravský podzim, pořádaného Filharmonii Brno, dostávají v šatně zátky do uší. Kdy generální ředitel ND Brno chce vychovávat nového diváka, při čemž jeho první brněnskou operní inscenací jako činoherního režiséra byla Janáčkova Její pastorkyňa. V rámci inovativní režijní koncepce do ní nakoupil 1 q jablek. Jako příchozí z Českých Budějovic patrně nepochopil, že základem Její pastorkyně je moravský folklor a ne pomologie. Koncerty JAMU jsou pak oázou, kde posluchač uslyší klasický repertoár, opomíjený oficiálními hudebními institucemi. Další anomálií je vstupné. V době, kdy bývalá střední vrstva zestárla a zchudla, je vstupné lidové a na polovinu koncertů je vstup volný. V kontrastu oproti výše uvedenému byly oslavy 70 let JAMU. Veřejnost se o výročí dozvěděla ze dvou koncertů na stanici Vltava a z jedné tiskové konference ke koncertu katedry muzikálu v Městském divadle Brno. Na otázku jakými dalšími akcemi se chce JAMU k výročí zviditelnit odpověděl tehdejší rektor - hudební skladatel Ivo Medek - každodenní činností a repertoárem. Škoda, zviditelněním mohly být koncerty JAMU zcela zaplněné. Lze chápat tehdejšího rektora v rámci mainstreamu i vlastního povolání propagujícího soudobou hudbu. Je však nutné počítat s nemilosrdným sítím času. Z tvorby Jana Kunce, jehož hudba byla ve 20. letech kritikou srovnávána s robustními sochami belgického sochaře Constantina Meuniera zbyla jen znělka Rádía Vatikán. Za pozornost pak stojí zájem Andreje Babiše o Ivo Medka jako o možného ministra kultury. Medek nabídku odmítl, ale v politice neplatí - nikdy.

Nezbývá než JAMU popřát při příštím kulatém výročí lepší marketing. Kulaté výročí pražské AMU se lišilo a ve výročí bratislavské VŠMU by, řečeno s nadsázkou, zvonily všechny bratislavské zvony.

/V-zh/

★ ŠLI PŘED NÁMI

Eduard Urx - 115. výročí narození Emanuel Klíma a Ladislav Ševčík - 75. výročí smrti

Eduard Urx pocházel z rodiny lesního správce ve Velké nad Veličkou, kde se 29. ledna 1903 narodil. Po studiu na gymnáziu ve Strážnici a v Ružomberoku studoval jazyky - češtinu a němčinu a filozofii na Karlově univerzitě v Praze, ale studium nedokončil. Stal se redaktorem několika listů KSČ a poté byl redaktorem Rudého práva. Příkladné byly jeho politické články, hodnotil publikace o filozofii. Podílel se na překladech a recenzích spisů Marxe a Engelse. V 30. letech byl v čele KV KSČ v Ostravě.

Emanuel Klíma pocházel z rodiny koláře v Napajedlích, v níž se 17. května 1902 narodil. Po studiu na gymnáziu a učitelském ústavu v Kroměříži a několika letech učitelského povolání přešel do působení v KSČ na Podkarpatské Rusi. V ústřední škole KSČ v Užhorodě připravil mnoho příštích funkcionářů KSČ v této oblasti. Ke znalosti češtiny a němčiny připojil znalosti ukrajinského, maďarského a rumunského jazyka. Na V. sjezdu KSČ byl zvolen za člena ÚV KSČ a na VII. sjezdu KSČ za člena politbyra ÚV KSČ. Stal se poslancem Národního shromáždění. A za zločin „úkladů“ o ČSR byl uvězněn, přitom se naučil mluvit anglicky.

Ladislav Ševčík se narodil 1. února 1908 v ostravské rodině dělníka Vítkovických železáren, kam nastoupil do práce. Po propuštění se živil příležitostnými pracemi. Byl členem OV KSČ a hostem VII. sjezdu KSČ.

Jejich další osudy byly podobné. Aktivně v 1. il. ústředním vedení KSČ působili Eduard Urx a Emanuel Klíma. Urx psal do il. Rudého práva. Jeho život skončil 20. dubna 1942 v Mauthausenu. Emanuel Klíma se podílel na vydání Dějin VKS(b), k nimž napsal předmluvu. Vydechl naposledy 15. února 1943, aby ulehčil situaci spolubojovníkům. Ladislav Ševčík byl členem il. zemského vedení KSČ na Moravě. Podílel se na vydání 300 výtisků Dějin VKS(b) a dalších tiskovin. Při přestřelce s gestapáky byl 15. února zraněn a o 2 dny později zemřel v nemocnici, aniž cokoliv prozradil o svých spolubojovnících.

Karel Janiš

Naši únoroví jubilanti

V lednu oslavili významné i méně významné, kulaté i nekulaté narozeniny následující členky a členové naší městské organizace:

Miroslav HRUŠKA, Milada DOSKOČILOVÁ, František VÍT a Jiřina SCHLEINOVÁ.

V únoru slaví tito soudruzi a soudružky:

Pavel HALUZA, Jaroslav NEVĚDĚL, František OBROVSKÝ, Eduard NEŠPŮREK, Zdeňka STREJČKOVÁ, Karel KRIVÝ, František POKORNÝ, Libuše GOTTWALDOVÁ, František ČÍP, Věra HRDLIČKOVÁ, Františka ONDROVÁ, Lubomír POSKER, Radmila PASEKOVÁ, Marie STODŮLKOVÁ, Vladislava VALOVÁ, Jan ČERVINKA, Vladimír GEISSEL, Svatopluk KAŇA, Miroslav HAMERNÍK, Blažena POSPÍŠILOVÁ, Jana FOJTOVÁ,

Všem našim oslavencům srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme zdraví, štěstí a pohodu! ZO (MO) KSČM, LKŽ Dobromysl a redakce ECHO.

did

ŠLI PŘED NÁMI

Hynek Konečný

- 130. výročí narození

Narodil se 1. února 1888 v Nítkovicích na Kroměřížsku v rodině zemědělského dělníka, živil se námezdní prací na velkostatku, v továrně na knoflíky, účetnictvím v brněnské posádkové nemocnici.

Pro politickou činnost byl propuštěn ze zaměstnání a byl pokladníkem a zástupcem tajemníka KV KSČ v Brně a vydavatelem a odpovědným redaktorem Dělnické rovnosti, ostravského Dělnického deníku, Stráže lidu a Našeho slova.

Pro tuto svou činnost byl pronásledován a celkem 27krát byl u soudů. V letech 1939-1945 spolupracoval s komunisty ve Státní radě československé v Anglii a vedl list Nové Československo.

Po návratu do vlasti se podílel na obnově života naší společnosti v oblasti národních výborů, bankovníctví, mlékárenství. Byl vyhledávaným řečníkem na schůzích KSČ, SČSP, Svazarmu a byl i členem ÚKRK KSČ.

V roce 1963 mu byl udělen Řád republiky. Zemřel 2. dubna 1964 v Brně.

kj

Čest jeho památce!

Ve věku 86 let zemřel aktivní účastník brněnské politického a veřejného života plk v. v., PhDr. Aleš Kopka.

Byl dlouholetý člen MěV KSČM a jeho propagační komise, též Výboru národní kultury a Česko-ruské společnosti. V Klubu českého pohraničí a ve Společnosti Ludvíka Svobody vedl dokumentaci jejich činnosti. Podílel se na práci a propagaci těchto organizací na veřejnosti.

Odešel příkladný komunist, zanícený vlastenec a dobrý člověk. Takto bude žít v naší paměti a vzpomínkách. Čest jeho práci a památce!

Naposled jsme se rozloučili s Alešem Kopkou v úterý 13. února v brněnském krematoriu.

(kj)

Již deset let žije v naší paměti a ve vzpomínkách

soudruh pplk. doc. PhDr. Jaroslav Mlýnský, DrSc., člen ZO KSČM 2703 v Brně-Žabovřeskách, pracovník brněnské pobočky Ústavu československých a obecných dějin ČSAV, vysokoškolský pedagog na VAAZ v Brně, na filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, autor mnoha článků a statí v časopisech Matice moravské, ve sborníku příspěvků k dějinám a výstavbě Brna Brno v minulosti a dnes, v Československém časopisu historickém, autor kapitol v knize Dějiny univerzity v Brně (1969), v knize Dějiny města Brna (1973), ve Sborníku Dějiny socialistického Československa z 80. let. V souvislosti s letošním 70. výročím Února 1948 lze číst v jeho knize Únor 1948 a akční výbory Národní fronty (1978).

V naší paměti žije soudruh Jaroslav Mlýnský i jako vynikající řečník na členských schůzích ZO KSČM, na shromážděních občanů a na diskusních čtvrtcích a seminářích pořádaných MěV KSČM v Brně, hovořící zajímavě, srozumitelně a se zaujetím, které vycházelo z jeho hlubokého komunistického přesvědčení.

Karel Janiš

Kočky mají nové kocoury

Několik nových, mladých kocourů, kteří přišli do ZOO pod Mniší horu má oživit chovné páry a přivést nové potomstvo. Prvním byl samec margaye, zapůjčený v rámci záchovného programu Evropské asociace zoo a akvárií (EAZA) ze Zoo Jihlava. Nyní dorazili do brněnské zoo další dva kocourci. Mladý samec kočky pouštní Abba, přijel ze Zoo Tallinn. Vytvořil pár se samicí Evou, která je již velmi úspěšná matka. Oba kocouři se po příjezdu rychle aklimatizovali a spojení Abby s Evou proběhlo bez komplikací. Kočky pouštní jsou zařazeny do záchovného programu a Eva v něm má významnou pozici. Během svého života v brněnské zoo vychovala spolu se samcem Osirisem hned deset mláďat. Její nejmladší synové odešli na konci roku 2015 do USA, aby podpořili chov tohoto druhu za mořem.

Nový chovný samec jaguarundi, docestoval ze Zoo Poznaň, samici Fioně se představí během nejbližších dnů. Jaguarundi patří v zoologických zahradách k méně zastoupeným druhům a úspěšných odchovů není mnoho. Kurátorka savců **Ing. Dorota Gremlicová** uvedla, že chovné páry koček pouštních i jaguarundi byly v zoo věkově nevyrovnané a na výrazně starších samcích se začal projevovat jejich věk. Obě samice jsou přitom v reprodukčním věku, proto jsme jim ve spolupráci s koordinátorem záchovného programu a monitorem chovu hledali nové partnery.

Zdravotní stav kocoura pouštního Osiri se se dlouhodobě postupně zhoršoval

a v červenci došlo k jeho úhynu. Samec jaguarundi Fox už pravděpodobně není plodný, protože od úspěšného odchovu v roce 2015 s Fionou neměli další mláďata. Čeká ho klidný důchod v péči jeho chovatelky.

did

Co jen to vlastně chtěl řečník říct? (archiv)

Kulatiny oslavil v plné svěžesti těla i ducha náš redakční kolega a pilný přispěvatel do Haló novin Václav Žalud.

Přejeme Ti mnoho štěstí a zdraví a radosti z práce i rodiny.

Ať máš pero stále pevně a ostré!

Jan Korbel